

ROČENKA

ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ÚSTECKÉHO KRAJE

2008

Obsah

Úvod	3
Základní informace o území	5
Ovzduší	7
Voda	14
Horninové prostředí	17
Ochrana přírody	20
Zemědělství	25
Lesní hospodářství	29
Myslivost	31
Rybářství	33
Odpady	34
Staré ekologické zátěže	37
Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta	38
Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje a Agenda 21	39
Prioritní problémy životního prostředí 2008 - OZP	41
Kontaktní adresy krajských institucí	44
Zdroje dat	45
Seznam použitých zkratk	46

Úvodní slovo hejtmanky Ústeckého kraje Jany Vaňhové

Vážení občané,

každoročně se v ročence životního prostředí věnujeme hodnocení uplynulého roku. I v tomto již šestém vydání se ohlédneme za nejvýznamnějšími událostmi roku 2008, budeme se věnovat rekapitulaci emisních hodnot, vyhodnotíme dopady působení člověka na vodní toky a krajinu a posoudíme úspěšnost při odstraňování historických ekologických zátěží. Životní prostředí je velkým tématem Ústeckého kraje, kraje, který za dobu své existence nejvýraznějším způsobem změnil svou tvář. Kdo by si pomyslel, že region, který byl vnímán jako nehostinná měsíční krajina, se dnes bude ucházet o prestižní mezinárodní ocenění? Naše území se před očima zotavuje z dlouholeté těžební činnosti. Bývalé doly nahrazují přírodní parky a rekreační oblasti. Ekomiliardy, které každoročně plynou do obnovy krajiny, přinášejí výsledky. V porovnání s loňským rokem tuto proměnu asi nespatříme, ale s odstupem delšího času si uvědomuji, že se Ústecký kraj stává regionem s velkým počtem přírodních krás.

Otázka životního prostředí je stále pro většinu obyvatel Ústeckého kraje palčivým tématem. I po letech intenzivně probíhající rekultivace neustále apelujeme na potřebu žít v čistém a nezávadném prostředí. Na mapě Ústeckého kraje stále spatřujeme místa, kde jsou překračovány emisní limity. Cílem Ústeckého kraje je nutit provozovatele, aby zaváděli taková technická opatření, která povedou k dalšímu snižování emisí. V porovnání s loňským rokem znatelně dochází k menšímu obsahu škodlivin v ovzduší. Ústecký kraj využívá řadu legislativních nástrojů ke zlepšování životního prostředí. Klademe důraz na posuzování přísných kritérií při povolování staveb, které s sebou nesou potenciální riziko ekologické zátěže. Chceme, aby na našem území vznikaly stavby s využitím nejmodernějších poznatků z oblasti vědy a výzkumu tak, aby jejich dopad na životní prostředí byl minimální.

Čistota životního prostředí úzce souvisí se zdravím obyvatel. Největší znečišťovatelé by se měli přihlásit k zodpovědnosti nejen za životní prostředí, ale také za zdraví a spokojenost obyvatel, které patří mezi naše priority bez ohledu na ekonomickou situaci naší země. K tomu přispívá vznik cyklostezek, které přivádějí turisty do přírodních parků a představují přirozený pohyb lidí v přírodě formou šetrné turistiky. Ve spolupráci se sousedním Saskem se kraj podílí na řadě projektů, které přispějí k ochraně rozsáhlého území Krušnohoří.

Velké pozitivum nejen pro náš kraj vidím v tom, že si lidé začínají uvědomovat nutnost soužití s přírodou. Prostor, ve kterém žijeme, není nevyčerpatelný. Důležité je podporovat veškeré aktivity, které vedou k souznění člověka s přírodou. Jsem zastáncí ekologické výchovy napříč věkovými skupinami. Krásným příkladem je soutěž Skleněná popelnice, která motivuje obce a hlavně jejich obyvatele ke správnému třídění odpadu.

Čekají nás nelehké úkoly, které v konečném důsledku povedou ke zlepšení kvality životního prostředí. Pevně věřím, že nás v následujících letech čekají lepší a lepší výsledky.

Úvodní slovo náměstkyně hejtmanky Ústeckého kraje Arno Fišery

Vážení čtenáři,

Žijeme společně v Ústeckém kraji který je ve srovnání s ostatními kraji považován za místo vhodné pro průmysl a nikoliv pro kvalitní život. Jedním z mých úkolů je předkládat občanům našeho kraje skutečné informace kdo a jaké faktory ovlivňují kvalitu našeho života.

Dovoluji si předložit vám ročenku o životním prostředí v Ústeckém kraji za rok 2008 a věřím, že tento malý příspěvek vás přesvědčí o pozitivním vývoji životního prostředí v našem kraji.

Ročenka životního prostředí Ústeckého kraje vydávaná každoročně od roku 2003 je připravována jako soubor dat o stavu jednotlivých složek životního prostředí a jeho vývoji v čase a může být zdrojem vědomostí pro každého, kdo na základě zveřejněných informací bude činit rozhodnutí, ale i pro ty, kteří mají zájem získat informace o stavu prostředí, v němž žijí.

Přestože o zlepšení stavu životního prostředí v Ústeckém kraji jistě není pochyb, patříme stále mezi kraje s největší zátěží životního prostředí. Významná část kraje je dlouhodobě zatížena důlní činností a s ní souvisejícím provozem uhelných elektráren. Na území Ústeckého kraje je vyráběno 29 % veškeré energie vyráběné v ČR, třetina všech povolenek po emisi oxidu uhličitého byla v roce 2008 přidělena velkým spalovacím zařízením v Ústeckém kraji. Právě zlepšování kvality ovzduší je prioritou kraje a i přes přetrvávající problémy je povzbudivý trend snižování emisí do ovzduší. Na provozovatele spalovacích zdrojů je vyvíjen trvalý tlak na využívání nejlepších dostupných technik, které i do budoucna zajistí trend dalšího zlepšení imisní situace.

S dlouhodobou nepříznivou imisní situací před odsířením uhelných elektráren v první polovině devadesátých let minulého století souvisí i jeden z nejpálčivějších problémů současné doby. Lesní porosty Krušných hor zdecimované v sedmdesátých a osmdesátých letech byly nahrazeny v mnoha případech nepůvodními dřevinami, u nichž byl předpoklad, že budou odolávat nepříznivé imisní situaci. Tyto porosty byly považovány za náhradní, určené k obnově, bez hospodářského významu. Obnova lesních porostů Krušných hor je velký úkol, který v současné době stojí před vlastníky lesů v Krušných horách.

Stav lesů má pro prosperitu kraje větší význam nežli by se mohlo zdát. Ústecký kraj je zásobován pitnou vodou převážně z povrchových zdrojů – nádrží v Krušných horách. Stav lesních porostů má na udržení jakosti vody ve vodárenských nádržích zcela zásadní význam. Stále častěji je zmiňován i význam prosperujících lesních porostů pro zadržení srážkových vod v době přívalových srážek. Právě rychlé chřadnutí náhradních porostů v Krušných horách mě vede k přesvědčení, že krušnohorské lesy budou pro obnovu potřebovat péči profesionálů a finanční prostředky nemalého rozsahu.

Vzhledem k pestrým přírodním podmínkám se území našeho kraje vyznačuje velmi vysokou úrovní biologické rozmanitosti, a to nejen v rámci České republiky, ale i v rámci celého evropského kontinentu. Udržení podmínek pro rozvoj biodiverzity je velkou výzvou a je potěšující sledovat, jak se díky vytrvalé péči o chráněná území daří obnovovat podmínky pro rozvoj populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Věřím, že předkládaná ročenka přispěje k vyšší informovanosti o stavu životního prostředí a upřímně doufám, že i pro vás bude inspirací pro ochranu životního prostředí v běžném životě.

Základní informace o území

Ústecký kraj se nachází v severozápadní části České republiky. Na východě sousedí s Libereckým krajem, na západě s Karlovarským, na jihozápadě s Plzeňským a na jihu se Středočeským krajem. Jeho severní hranici tvoří státní hranice se Spolkovou republikou Německo.

Ústecký kraj se rozprostírá na 5 335 km² a tvoří tak 6,8 % rozlohy České republiky.

V severní části území se rozkládá pásmo Krušných hor, Lužických hor a Labských pískovců. Labské pískovce tvoří unikátní skalní města, soutěsky a skalní věže o výškách až 400 m.n.m. Nejvyšším bodem Ústeckého kraje je úbočí hory Krušných hor, Klínovce, jehož vrchol se však již nachází na území Karlovarského kraje. Nejvyšší hora na území Ústeckého kraje je Macecha v okrese Chomutov, se svými

1113 m.n.m. Nejnižším bodem pak hladina řeky Labe u Hřenska (115 m.n.m.).

V jihovýchodní části kraje se rozprostírají roviny, tzv. Česká křídová tabule pocházející z druhohor, kde se nachází historicky nejznámější hora České republiky, Říp.

Území Českého středohoří, které vzniklo v období třetihor sopečnou činností, bylo pro svůj neopakovatelný krajinný ráz a přírodní bohatství z větší části vyhlášeno jako chráněná krajinná oblast. Jeho nejvyšším vrcholem je Milešovka (836 m.n.m). České středohoří je geologicky nejmladší pohoří v České republice.

Nejvýznamnější řekou Ústeckého kraje je řeka Labe, s důležitými přítoky, Ohří a Ploučnicí. Všechny vodní plochy kraje zaujímají pouze 2 % celého území.

S ohledem na hospodářský význam lze Ústecký kraj rozlišit na čtyři různé oblasti – Podkrusnohoří, s rozvinutou průmyslovou výrobou, zemědělskou oblast Polabí a Poohří, samotné Krušné hory, řídké osídlené s omezenými hospodářskými aktivitami a nakonec území Děčínska, kde se setkávají plochy velkoplošných zvláště chráněných území (CHKO České středohoří, CHKO Labské pískovce, Národní park České Švýcarsko) společně s územím Šluknovska.

Velká část území Ústeckého kraje byla historicky ovlivněna přítomností podpovrchového nerostného bohatství, zejména rozsáhlých ložisek hnědého uhlí. Hnědouhelná pánev se rozkládá pod Krušnými horami, od Ústí nad Labem až po Kadaň. Dalšími významnými nerostnými surovinami, které se na území kraje

Základní informace o území

vyskytují, jsou kvalitní sklářské a slévárenské písky a stavební kámen.

Díky bohaté historii osídlení má Ústecký kraj velké množství historických památek. Památkově chráněno je celkem 6578 objektů, třináct z nich je zapsáno na seznamu národních kulturních památek (např. klášter v Oseku, klášter františkánů v Kadani, kostel sv. Mikuláše v Lounech, hora Říp, Malá pevnost s hřbitovem v Terezíně atd.). Veřejnosti málo známou památkově chráněnou skupinou jsou archeologická naleziště a hradiště. V kraji se nachází celkem 21 hradišť, 15 tvrzišť a 4 archeologické lokality.

Ústecký kraj se skládá z šestnácti správních obvodů, obcí s rozšířenou působností - Bílina, Děčín, Chomutov, Kadaň, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Podbořany, Roudnice nad Labem, Rumburk, Teplice, Ústí

nad Labem, Varnsdorf a Žatec. Ty se dále dělí na třicet správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem.

V roce 2008 rostl počet obyvatel v Ústeckém kraji, stejně jako porodnost. Ke konci roku 2008

měl kraj 835 891 obyvatel, což je o 4,7 tisíce více, než v roce 2007. Již třetím rokem v řadě se na celkovém přírůstku obyvatel kladně podílel přirozený přírůstek. V roce 2008 se v Ústeckém kraji narodilo o 1 222 dětí více, než kolik obyvatel kraje v tomto roce zemřelo.

Rok 2008 byl také obdobím s historicky nejnižší mírou nezaměstnanosti od poloviny 90. let, ve 2. a 3. čtvrtletí roku dosáhla míra nezaměstnanosti jen 7,4 %. Ke konci roku bylo na Úřadech práce registrováno 45 657 uchazečů o zaměstnání, což je o 8,5 % méně, než v roce 2007.

V roce 2008 zároveň vzrostl průměrný počet zaměstnanců v průmyslovém odvětví. V České republice ve stejném období došlo k poklesu tohoto ukazatele, který byl způsoben hlavně ekonomickým zpomalením v druhé polovině roku. Počet zaměstnanců začal v Ústeckém kraji klesat až v listopadu, což bylo spolu s Moravskoslezským krajem nejpozději ze všech krajů.

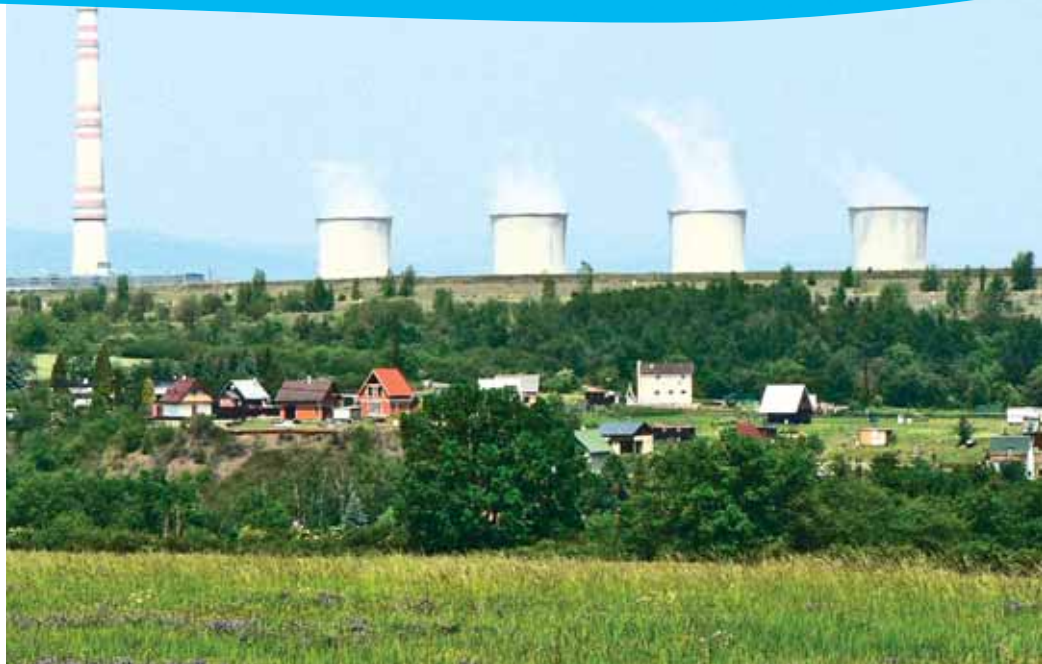
(Zdroj: Český statistický úřad, www.kr-ustecky.cz)

Ústecký kraj patří k významným průmyslovým oblastem, kde se vliv lidské aktivity významně podílí na celkovém znečišťování a znečištění ovzduší. Svůj největší podíl na stavu znečištění ovzduší mají velké energetické celky a průmyslové jednotky, nelze však opomenout také lokální zdroje v podobě domácích topenišť a automobilovou dopravu.

Emise

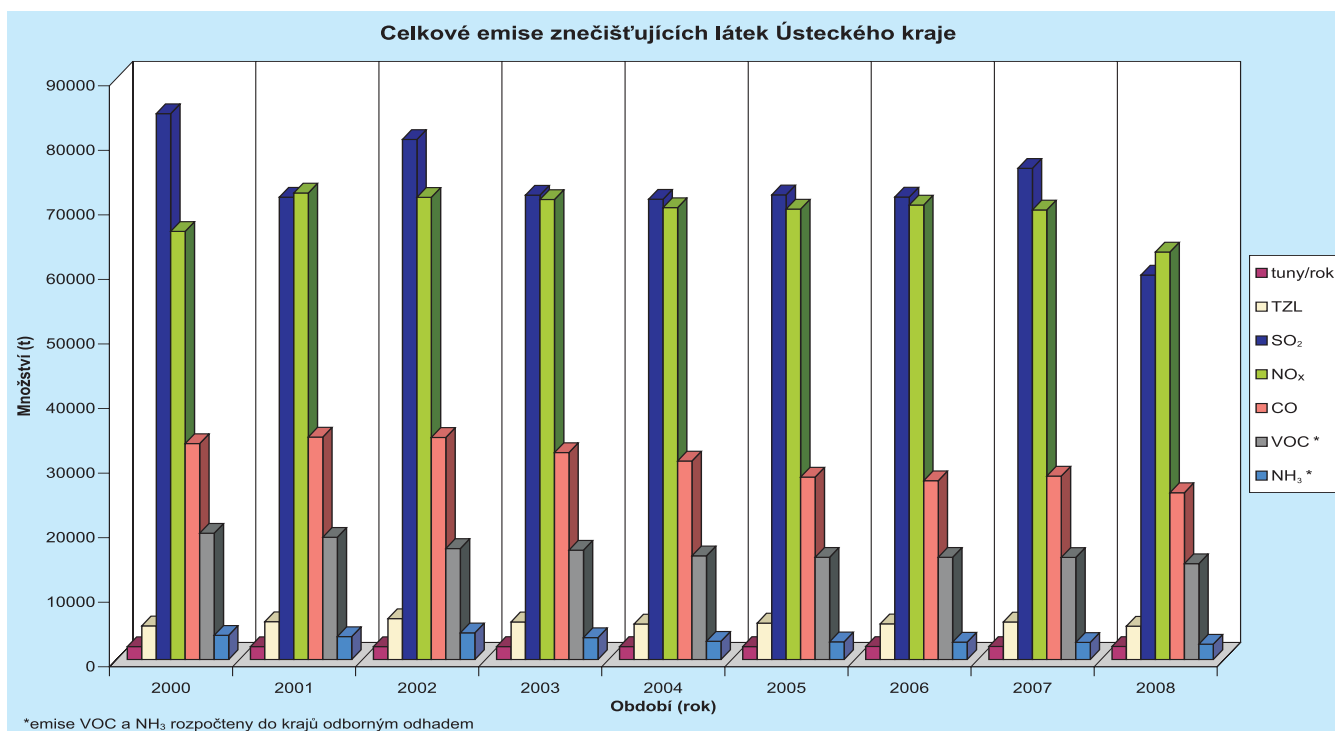
Úroveň emisí znečišťujících látek do ovzduší (tj. ze zdrojů REZZO 1 až REZZO 4) za sledované období 2000 - 2007 je více méně vyrovnaná, z dlouhodobého hlediska dochází k mírnému zlepšení. Významným skokem je rok 2008, kdy hodnoty emisí základních znečišťujících látek výrazně klesly. Mírné odchylky emisních hodnot jsou zapříčiněny střídáním mírnějších a chladnějších zimních období, postupným rozvojem průmyslových zón a postupnou realizací technických opatření ke snížení

emisí. Za poslední léta se kvalita ovzduší v kraji v imisním vyjádření lepší díky uplatňování právních předpisů, které postupně zpříšňují podmínky pro cílené snižování všech emisí znečišťujících látek do ovzduší. Týká se to i emisí oxidu uhličitého, jako jednoho ze skleníkových plynů. V alokačním plánu za léta 2008 – 2012, jehož cílem je postupné snižování emisí CO₂, bylo rozdě-

leno pro Ústecký kraj o téměř 15 tis. kusů povolenek méně proti období 2005 – 2007, což dokazuje, že ke snižování těchto emisí skutečně dochází.

V zemědělství dochází ve velkochovech hospodářských zvířat ve stále větší míře k zavádění technologií snižujících emise amoniaku (např. přidávání enzymatických látek do krmiva a do podestýlky).

(Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ)

Celkové emise znečišťujících látek Ústeckého kraje

tuny/rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
TZL	5 216	5 859	6 336	5 824	5 500	5 643	5 517	5 805	5155
SO ₂	84 539	71 609	80 551	71 920	71 301	71 971	71 621	76 070	59544
NO _x	66 307	72 260	71 596	71 242	70 001	69 759	70 386	69 635	63121
CO	33 441	34 461	34 397	32 052	30 744	28 256	27 700	28 414	25838
VOC *	19 558	18 934	17 189	16 929	16 058	15 834	15 822	15 806	14845
NH ₃ *	3 746	3 533	4 126	3 393	2 824	2 726	2 699	2 648	2385

*) emise VOC a NH₃ jsou rozpočteny pracovištěm ČHMÚ do krajů odborným odhadem
(Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ)

Emise základních znečišťujících látek v Ústeckém kraji REZZO 1-4, rok 2008

tuny	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
REZZO 1	2 096	57 447	55 200	7 201	4 031	840
REZZO 2	209	209	239	188	188	164
REZZO 3	1 109	1 853	393	5 420	7 882	1 229
Celkem stacionární zdroje	3 415	59 508	55 832	12 809	12 101	2 233
REZZO 4	1 741	36	7 289	13 029	2 744	152
CELKEM	5 155	59 544	63 121	25 838	14 845	2 385

(Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ)

Emise znečišťujících látek, rok 2008

tuny	Česká republika	Ústecký kraj	podíl Ústecký kraj/ Česká republika (%)
TZL	64 577,7	5 155	7,9
SO ₂	174 023,3	59 544	34,2
NO _x	259 905,5	63 121	24,3
CO	439 331,7	25 838	5,8
VOC	166 769,2	14 845	8,9
NH ₃	55 372,6	2 385	4,3

(Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ)

Podíl emitovaných znečišťujících látek na území Ústeckého kraje vůči hodnotám za celou ČR zůstává z dlouhodobého hlediska bez významných odchylek.

Na území Ústeckého kraje bylo v roce 2008 provozováno 15 zvláště velkých spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší zahrnutých do národního programu snižování emisí a 3 zvláště velké ostatní stacionární zdroje znečišťování ovzduší (tzv. „technologické zdroje“).

Provozovatelé zvláště velkých spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší:	
ACTHERM, spol. s r.o. ČEZ, a.s. (5 zdrojů) Dalkia Česká republika, a.s. ENERGY Ústí nad Labem, a.s. Lovochemie, a.s.	Mondi Štětí, a.s. UNIPETROL RPA, s.r.o. (3 zdroje) United Energy, a.s. Teplárna Varnsdorf, a.s.
Provozovatelé ostatních technologických zvláště velkých stacionárních zdrojů:	
Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s. UNIPETROL RPA, s.r.o.	SITA CZ a.s.
Nejvýznamnější zdroje amoniaku:	
ANIMO Žatec, a.s. AGRI LIBOCHOVICE a.s. INTEGRAZ, spol. s r.o. pro ŽV Záhorní	Lovochemie, a.s. PROAGRO Nymburk a.s. UNIPETROL RPA, s.r.o.

Emisní stropy

Nařízení vlády č. 351/2002 Sb., ve znění nařízení vlády č. 417/2003 Sb., stanovuje v příloze č. 1 hodnoty národních emisních stropů v kt/rok, které začnou platit v roce 2010. V příloze č. 2 tohoto nařízení jsou uvedeny doporučené hodnoty krajských emisních stropů, rovněž pro rok 2010.

Plnění doporučeného krajského emisního stropu

Znečišťující látka	Národní emisní strop (kt)	Doporučený krajský emisní strop (kt)	Podíl doporučených krajských emisních stropů na národním emisním stropu (%)	Plnění v roce 2006 (kt)	Plnění v roce 2007(kt)	Plnění v roce 2008(kt)
SO ₂	265	70,1	26,5	71,6	76,1	59,5
NO _x	286	66,5	23,3	70,4	69,6	63,1
VOC	220	24,8	11,3	15,8	15,8	14,8
NH ₃	80	4	5	2,7	2,6	2,4

(Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, ORP, CDV, VÚZT, ČSÚ)

Výše zmíněných 15 zvláště velkých spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší se svou produkcí emisí SO₂ a NO_x v roce 2008 podílely na krajském emisním stropu pro rok 2010 ze 73 % (SO₂) a 70 % (NO_x). Ve srovnání s předchozím rokem je vykázáno zlepšení o 27 % u SO₂ a 10 % u NO_x.

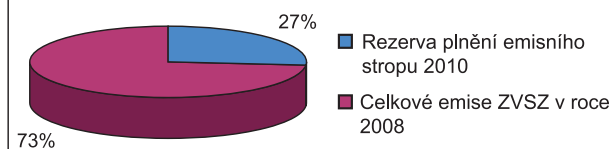
Pozitivním zjištěním je, že byly s dostatečnou rezervou dodrženy stanovené emisní stropy pro stávající zvláště velké spalovací zdroje znečišťování ovzduší dle plánů snižování emisí, jejichž výše byla závazná pro rok 2008. Tyto emisní stropy byly stanoveny pro SO₂, TZL a NO₂. Dále viz tabulka.

Plnění emisních stropů dle Plánů snižování emisí zvláště velkých spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší, emisní stropy jednotlivých zdrojů znečišťování ovzduší, cílový rok 2008

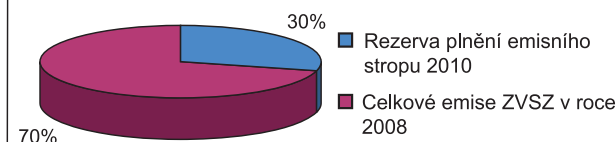
Provozovatel	Emise znečišťujících látek za rok 2008 (tuny)		
	SO ₂	TZL	NO ₂
ACTHERM, spol. s r.o.	720,59	5,03	262,59
ČEZ, a.s.	36 166,39	1 134,48	38 656,89
Dalkia Česká republika, a.s.	1 622,87	32,92	1 510,53
ENERGY Ústí nad Labem, a.s.	434,97	1,70	257,31
Lovochemie, a.s.	962,08	12,82	364,49
Mondi Štětí a.s.	503,63	6,34	368,46
UNIPETROL RPA, s.r.o.	5 685,42	132,25	3 773,86
United Energy, a.s.	4 865,20	108,59	1 190,43
Teplárna Varnsdorf a.s.	166,67	1,03	671,51
Celkem	51 134,74	1 435,16	46 451,71
Emisní strop celkem (součet emisních stropů z Plánů snižování emisí jednotlivých zdrojů znečišťování)	59 252,00	2 504,00	53 375,00
Rezerva	+13,7 %	+42,7 %	+13 %

(poplatková agenda KÚÚK)

Podíl zvláště velkých spalovacích zdrojů (ZVSZ) na plnění doporučeného krajského emisního stropu pro znečišťující látku SO₂ v roce 2008

Podíl zvláště velkých spalovacích zdrojů (ZVSZ) na plnění doporučeného krajského emisního stropu pro znečišťující látku NO_x v roce 2008

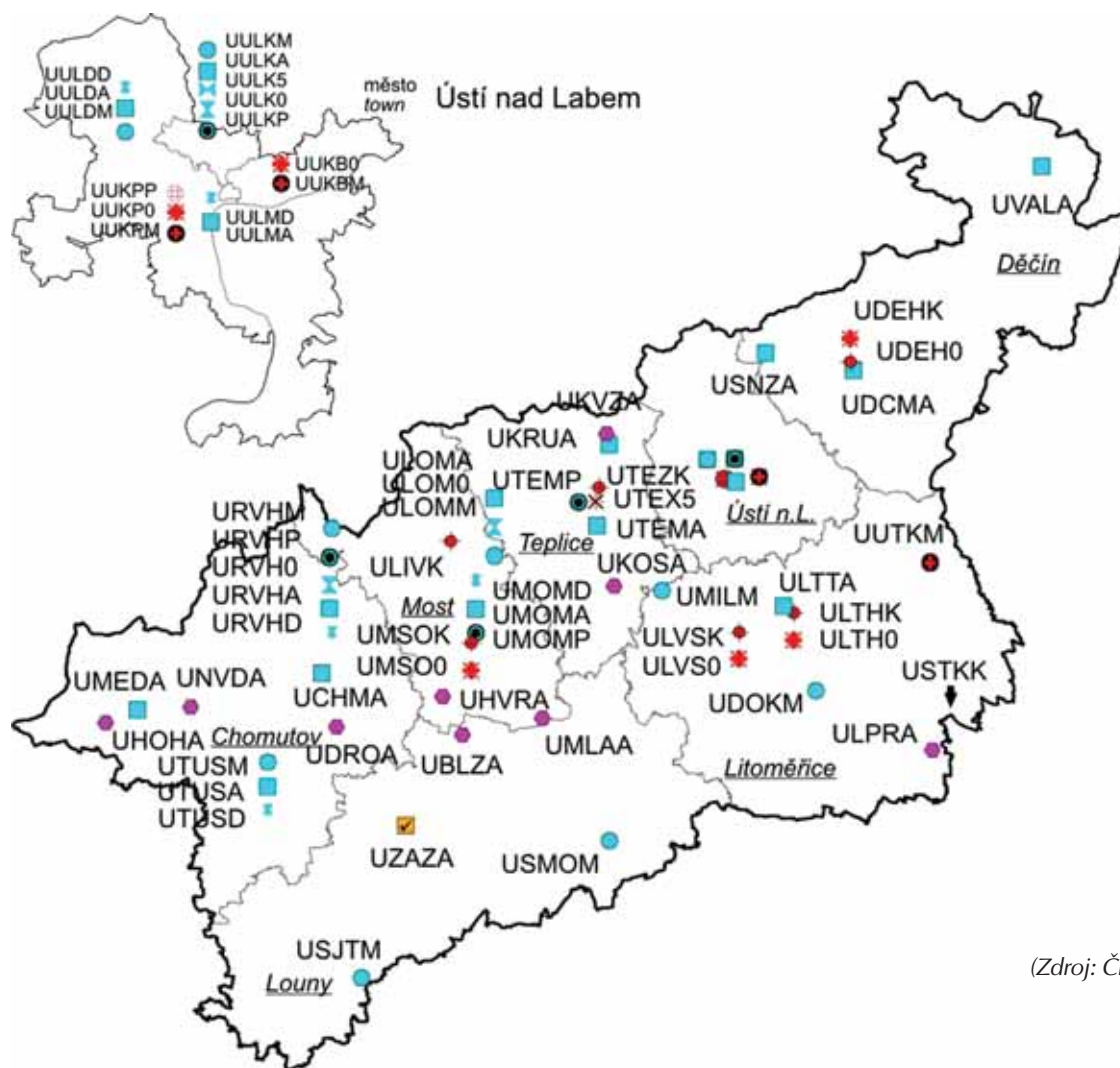

(poplatková agenda KÚÚK)

Imise

Na území Ústeckého kraje bylo v roce 2008 prováděno měření znečištění ovzduší celkem na 41 lokalitách. Provozovateli těchto měřících míst jsou Český hydrometeorologický ústav (20 lokalit), Státní zdravotní ústav (11 lokalit), ČEZ, a.s. (9 lokalit), Střední škola zemědělská a ekologická Žatec (1 lokalita). Koncentrace tuhých znečišťujících látek (PM₁₀) se měří na 31 lokalitách, oxid siřičitý na 33 lokalitách, oxidy dusíku na 40 lokalitách, oxid uhelnatý na 8 lokalitách, těžké kovy na 11 lokalitách, ozón na 22 lokalitách, polycyklické aromatické uhlovodíky na 4 lokalitách (automatický a manuální měřící program).

Síť měřících míst v Ústeckém kraji

(Zdroj: ČHMÚ)

Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší

Na základě dat za rok 2008 byly vymezeny na území Ústeckého kraje oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší pro překročení imisního limitu těchto látek: PM₁₀ (d IL – denní imisní limit) a NO₂ (r IL – roční imisní limit).

V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty překročení imisního limitu (LV) a cílového imisního limitu (TV) v rámci Ústecké zóny a obcí s rozšířenou působností (bez přízemního ozónu) - % plochy územního celku. Uvedená data nebyla v době zpracování ročenky verifikována MŽP.

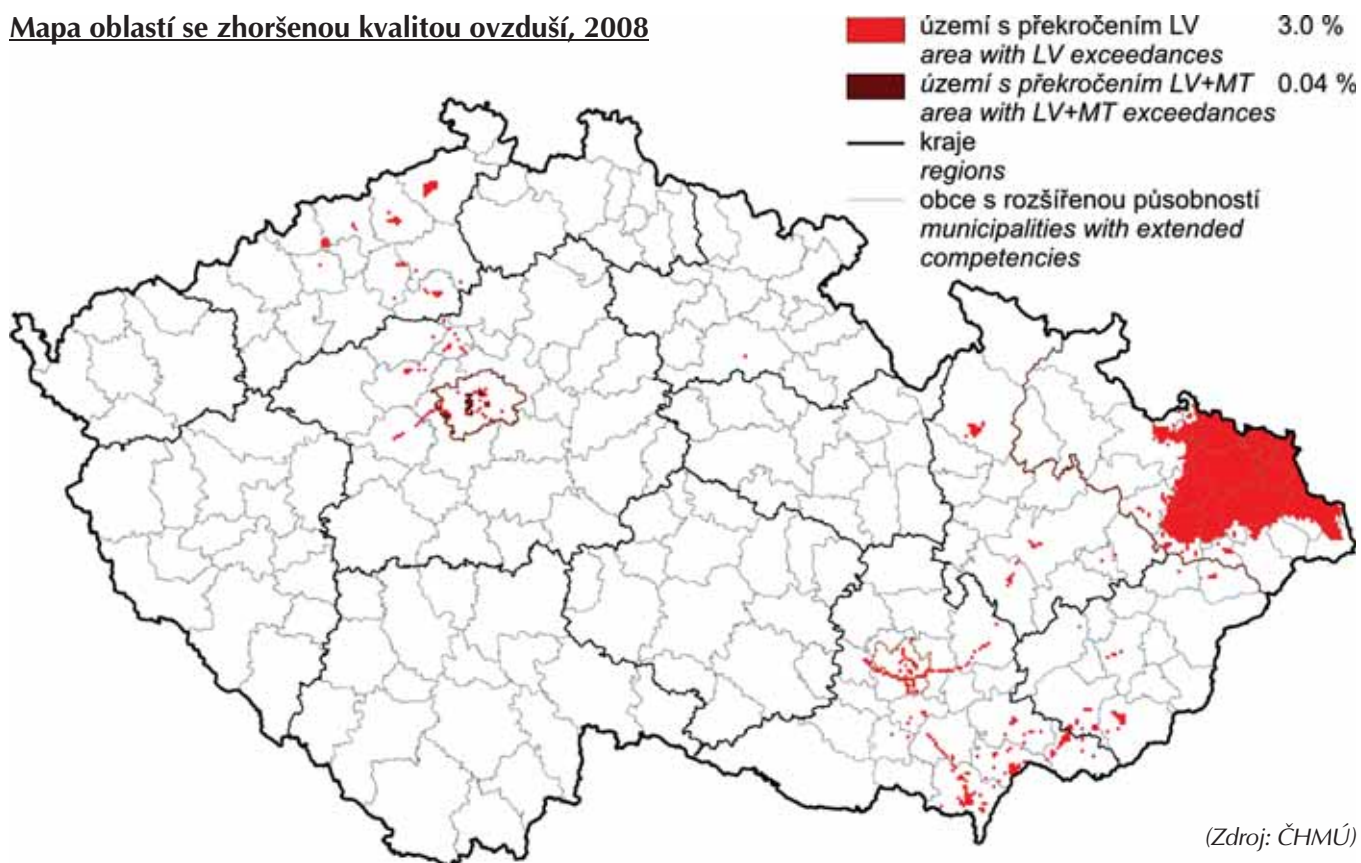
Z tabulky vyplývá, že k překročení denního imisního limitu PM₁₀ došlo na 9 územních celcích obcí s rozšířenou působností (dále jen ORP) (max. podíl plochy byl zaznamenán u územního celku ORP Děčín a Litvínov). Roční imisní limit pro NO₂ byl překročen na 2 územních celcích ORP Děčín a Ústí nad Labem. Uvedené imisní limity PM₁₀ a NO₂ jsou vyhlášené pro ochranu zdraví lidí. Roční cílový imisní limit benzo(a)pyrenu (BaP) pro ochranu zdraví lidí byl překročen téměř na všech územních celcích ORP v kraji, kromě ORP Bílina, Litvínov a Most.

Zóna	Obce s rozšířenou působností	PM ₁₀		NO ₂	Benzen	Souhrn překročení LV	As	Cd	BaP	Souhrn překročení TV
		roční průměr > 40 µg.m ⁻³	36. max 24h průměr > 50 µg.m ⁻³	roční průměr > 40 µg.m ⁻³	roční průměr > 5 µg.m ⁻³		roční průměr > 6 ng.m ⁻³	roční průměr > 5 ng.m ⁻³	roční průměr > 1 ng.m ⁻³	
Ústecká	Bílina	-	0.1	-	-	0.1	-	-	-	-
	Děčín	-	3.3	0.2	-	3.4	-	-	1.8	1.8
	Chomutov	-	-	-	-	-	-	-	2.5	2.5
	Kadaň	-	-	-	-	-	-	-	1.1	1.1
	Litoměřice	-	0.7	-	-	0.7	-	-	1.9	1.9
	Litvínov	-	3.3	-	-	3.3	-	-	-	-
	Louny	-	-	-	-	-	-	-	1.3	1.3
	Lovosice	-	1.8	-	-	1.8	-	-	1.5	1.5
	Most	-	0.4	-	-	0.4	-	-	-	-
	Podbořany	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Roudnice nad Labem	-	2.7	-	-	2.7	-	-	2.7	2.7
	Rumburk	-	-	-	-	-	-	-	1.9	1.9
	Teplice	-	1.2	-	-	1.2	-	-	3.8	3.8
	Ústí nad Labem	-	2.0	0.3	-	2.2	-	-	3.7	3.7
	Varnsdorf	-	-	-	-	-	-	-	5.5	5.5
	Žatec	-	-	-	-	-	-	-	2.9	2.9
	zóna*	-	1.03	0.04	-	1.07	-	-	1.89	1.89

*území vymezené ministerstvem pro účely sledování zařízení kvality ovzduší, zák. č. 86/2002 Sb., v platném znění.

(Zdroj: ČHMÚ)

Mapa oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, 2008

(Zdroj: ČHMÚ)

Měření znečištění ovzduší (formaldehyd) v okolí závodu Knauf Insulation, spol. s r.o., Krupka

Po uvedení závodu KNAUF INSULATION, spol. s r.o., do provozu se začaly množit stížnosti obyvatel žijících v jeho okolí jak na potenciální zhoršení zdravotního stavu, tak i na zhoršení kvality životního prostředí. Uvedený podnik ve své technologii výroby používá jako jednu z významných složek, fenol - formaldehydovou pryskyřici. V roce 2008 KÚ ÚK požádal Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem o zpra-

cování metodiky měření emisí formaldehydu v okolí závodu KNAUF INSULATION, spol. s r.o., v průmyslové zóně Krupka. Místa odběrů vzorků byla vybrána v těchto lokalitách: Plavecká hala Krupka; Agapé II; Modlany, Kateřina, areál SHD Komes, čerpací stanice PKÚ; jako referenční místo bylo použito pracoviště ZÚ v Teplicích.

Měření koncentrace formaldehydu na vybraných lokalitách v oko-

lí závodu KNAUF INSULATION, spol. s r.o., a jednom referenčním místě bylo započato v březnu 2008 a ukončeno v březnu 2009. Pokryto bylo tedy legislativně požadované období jednoho roku. Během něj bylo měřeno a zpracováno více než 140 tisíc meteorologických údajů, 237 vzorků ze stacionárních a 377 vzorků ze sekvenčních odběrů. Naměřené výsledky nepředstavují významné zdravotní riziko.

Přehled zpracovaných výsledků ze stacionárního zdroje - měření imisní koncentrace formaldehydů

Lokalita	Aritmetický průměr	Medián	Min.	Max.
	μg/m ³			
PH Krupka	4,9	2,6	0,1	16,2
AGAPE	3,6	3,2	0,6	9,2
PKU N. Modlany	2,4	1,7	0,3	26,5
ZÚ Teplice (ref. bod)	4,1	3,9	0,3	12,0
Oblast celkem	3,7	2,4	0,1	26,5

(Měření specifického znečištění ovzduší v okolí závodu KNAUF INSULATION spol. s r.o., Krupka, okres Teplice v Čechách – závěrečná zpráva)

Aktualizace Krajského programu snižování emisí ÚK a Krajského programu ke zlepšení kvality ovzduší Ústeckého kraje

V roce 2008 KÚÚK zadal zpracování dle zákonných požadavků (zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění) aktualizace Programu snižování emisí Ústeckého kraje a Programu ke zlepšení kvality ovzduší Ústeckého kraje. Tyto materiály jsou úzce spjaté koncepce, jejichž obsahem je analýza stávajícího stavu

znečišťování a znečištění ovzduší v Ústeckém kraji a návrhy opatření, které by vedly ke zlepšení kvality ovzduší v kraji. Oba koncepční materiály lze považovat za významné nástroje při vykonávání agendy ochrany ovzduší. Dokumenty byly dopracovány v červnu 2009 jako Integrovaný krajský program snižování emisí Ústecké-

ho kraje a Integrovaný krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Ústeckého kraje. Obě aktualizace programů jsou k dispozici na internetových stránkách Ústeckého kraje (www.kr-ustecky.cz, dokumenty odboru životního prostředí a zemědělství). V současné době probíhá řízení SEA dle zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění.

Energetika

Výroba elektrické energie na území Ústeckého kraje se co do množství pohybuje od roku 2001 v rozmezí od cca 24 tis. až 26 tis. GWh brutto. V roce 2008 výroba energie na rozdíl od roku 2007 mírně klesla. Vyprodukovaná elektrická energie na území Ústeckého kraje za rok 2008 pokryla cca 29 % celorepublikové produkce.

Na území Ústeckého kraje bylo přitom spotřebováno pouze 31,5 % celkové krajské produkce elektrické energie, tedy necelých 10 % celorepublikové produkce.

Množství energie (152,1 GWh), které bylo získáno z větrné energie na území ÚK představuje zdaleka nejvyšší produkci oproti ostatním krajům. Prvenství ve výrobě energie náleží již tradičně

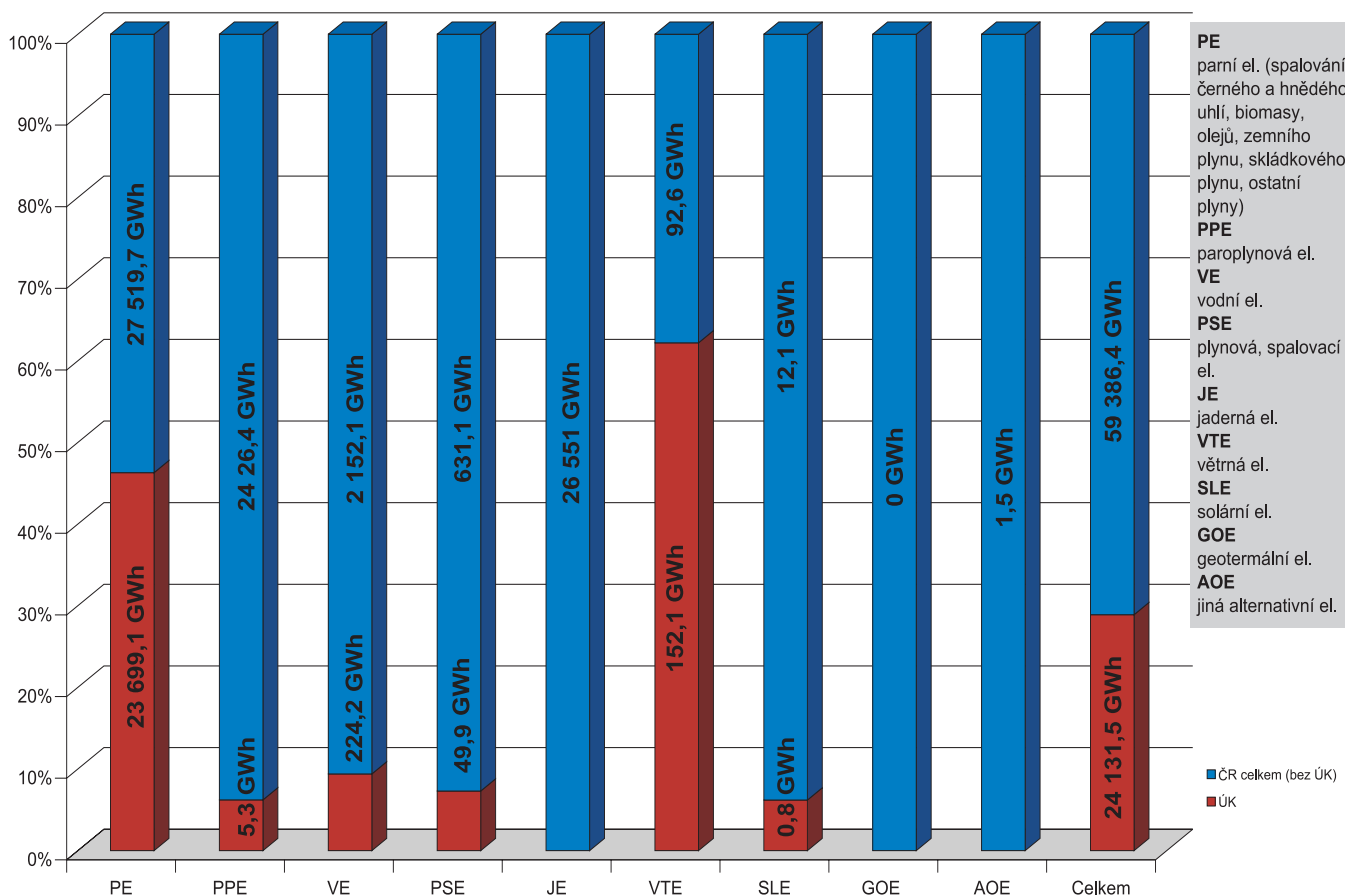
Ústeckému kraji i v množství elektrické energie vyprodukované parními elektrárnami při spalování hnědého uhlí, biomasy, olejů, zemního plynu a skládkového plynu (23 699,1 GWh brutto). Výroba energie ve spalovacích elektrárnách je zdrojem vysokých emisí SO_2 a NO_x , umístění stožárů větrných elektráren je v mnoha případech konfliktní z hlediska narušení krajinného rázu.

Roční výroba elektřiny (GWh) v roce 2008

oblast/GWh	PE	PPE	VE	PSE	JE	VTE	SLE	GOE	AOE	Celkem
ČR celkem	51 218,8	2 431,7	2 376,3	681	26 551	244,7	12,9	0	1,5	83 517,9
ÚK	23 699,1	5,3	224,2	49,9	0	152,1	0,8	0	0	24 131,5

(Zdroj: ERÚ)

Výroba elektřiny (brutto) - podíl ÚK, rok 2008

(Zdroj: ERÚ)

Jakost povrchových vod

Jakost povrchových vod je podle ČSN 75 7221 „Klasifikace jakosti povrchových vod“ ve vybraných skupinách ukazatelů vyjádřena zařazením do některé z pěti jakostních tříd. V Ústeckém kraji je tímto způsobem dlouhodobě hodnocena jakost vody v tocích v 61 profilech.

Obecné fyzikální a chemické ukazatele

V této skupině ukazatelů, která souhrnně vyjadřuje nespécifikovanou míru znečištění vod z průmyslových i komunálních zdrojů, byla nejhůře hodnocena jakost vody v Bílině a rovněž v Blšance a Mandavě, které v řadě ukazatelů dlouhodobě dosahovaly IV. a V. třídy jakosti. V ukazateli absorbovatelné organické halogeny, které mohou pocházet především z průmyslu a ze starých zátěží, bylo však zaznamenáno vysoké znečištění toků prakticky celoplošně, neboť na 85 % sledovaných profilů dosahovalo IV. a V. třídy.

Bílina byla jednoznačně nejzatíženějším tokem, a to v úseku od petrochemického průmyslového komplexu v Záluží u Mostu až po soutok s Teplickým potokem, ovlivněným teplickou aglomerací. V celé řadě ukazatelů dosahovala jakost vody v tomto úseku IV. a V. třídy, konkrétně ve vodivosti, obsahu rozpuštěných anorganických látek, obsahu amoniakálního dusíku, biologické spotřebě kyslíku, obsahu organických látek vyjádřených jako TOC a zejména v nízkém obsahu rozpuštěného kyslíku, který odpovídal V. třídě jakosti. Zejména velmi nepříznivé kyslíkové poměry jsou pro tento úsek Bíliny velmi charakteristické a za nepříznivých klimatických a emisních poměrů mohou snadno vyústit v havarijní stavy doprovázené anoxií vodního prostředí

Autorem této fotografie je Petr Koryta

a hromadným úhynem vodních živočichů i rostlin.

Rovněž málo vodná Mandava byla značně zatížena průmyslovým i komunálním znečištěním (amoniakální dusík v V. třídě jakosti, biologická spotřeba kyslíku ve IV. třídě), zatímco znečištění Blšanky bylo charakteristické především vysokým zatížením komunálními odpadními vodami (biologická spotřeba kyslíku a fosfor v V. respektive IV. třídě jakosti), a to zejména v letních měsících.

Jakost vody Labe byla v této skupině ukazatelů hodnocena ve sledovaných profilech převážně ve III. třídě, s výjimkou obsahu organických látek (TOC) v profilu Štětí, který dosahoval třídy IV.

Naopak jakost vody Ohře byla na území Ústeckého kraje převážně velmi dobrá a ve většině ukazatelů nepřekročila třídu II, stejně jako jakost dolního úseku Kamenice. Nejčistšími toky v Ústeckém kraji v roce 2008 byly Vilémovský a Flájský potok.

Specifické organické látky

Jakost vod v tocích na území kraje nepřesáhla v této skupině ukazatelů třídu slabého znečištění, s jedinou výjimkou Bíliny v Ústí

nad Labem, kde obsahy 1,1,2-trichlorethenu a 1,1,2,2-tetrachlorethenu dosahovaly třídy III.

Kovy a metaloidy

V této skupině ukazatelů opět dosáhla nejhoršího hodnocení Bílina, u níž obsahy železa a arsenu dosahovaly III. třídy, u arsenu v profilu Chánov až IV. třídy.

Mikrobiologické a biologické ukazatele

Mikrobiologické znečištění indikující bezprostřední zatížení komunálními odpadními vodami vykazovaly zejména málo vodné toky, a to především v ukazateli enterokoky, v němž 56 % sledovaných profilů spadalo do III. – V. třídy jakosti. Nejhorší situace byla zaznamenána na tocích vykazujících nejhorší jakost i v ostatních skupinách ukazatelů (Bílina, Teplický potok, Bystřice, Mandava, Chomutovka, Blšanka) v hustě osídlených oblastech, vysoké hodnoty bakteriálního znečištění byly nicméně zaznamenány i na jinak čistých drobných tocích (Vilémovský potok), což ukazuje na jejich lokální zatížení nečistěnými splaškovými vodami.

(Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, Povodí Ohře, s.p., Povodí Labe, s.p., HEIS)

Vodohospodářské havárie

V roce 2008 bylo České inspekci životního prostředí, oblastnímu inspektoři Ústí nad Labem nahlášeno různými subjekty celkem 16 havárií běžného typu bez dlouhodobých následků. Všechny nahlášené havárie měly za následek znečištění povrchových vod. Ve srovnání s rokem 2007 to znamená pokles o 5 běžných havárií na povrchových vodách. Havárie s dopadem na podzemní vody nebyla v roce 2008 zaznamenána. Z celkem sedmi evidovaných úniků ropných látek byly dva způsobeny dopravní nehodou a v pěti případech došlo ke znečištění povrchových vod jejich únikem z veřejné kanalizace.

K nejzávažnějším případům patří únik nezjištěného množství splaškových odpadních vod z dešťové zdrže veřejné kanalizace do hraničního toku Mandava; tři havárie na Labi, a to v Roudnici nad Labem (opakovaný únik neznámé látky), Lovosicích pod zdymadlem (porucha čerpadla při přečerpávání nádních vod) a v Ústí nad Labem při autonehodě kamionu; únik ropných látek na Bílině v oblasti Záluží u Mostu, zachycený normálními stěnami ve dnech 4.3. – 7.3. a na Ohři, kde dne 10.7. došlo na dálnici D8 k úniku ropných látek do dálniční kanalizace a následně v malém množství do řeky Ohře. Sanační práce, při nichž bylo odčerpáno 12 tun zaolejovaných vod a použity sorbenty o celkové hmotnosti 2,65 tun, probíhaly od 10.7.2008 do 11.8.2008. V posledních dvou případech nebyl zjištěn viník.

V závěru je možno konstatovat, že v průběhu roku 2008 nedošlo k dramatickému nárůstu počtu běžných havárií oproti předcházejícím letům. Závažnost havárií

lze v roce 2008 klasifikovat ve vztahu k životnímu prostředí jako relativně nízkou. (Zdroj: ČIŽP)

Jakost podzemních vod

Jakost podzemních vod byla pozorována na 97 objektech pozorovací sítě, kterou na území kraje tvoří 24 pramenů, 24 mělčích vrtů a 49 hlubokých vrtů.

Nejvýznamnějším ukazatelem znečištění byly dusíkaté látky, zejména amonné ionty (9 % analyzovaných vzorků překračovalo limit pro pitnou vodu) a v menší míře dusičnany (3 % nadlimitních vzorků). Dále se v nadlimitních koncentracích vyskytovaly chloridy (9 % nevyhovujících vzorků). Celková mineralizace podzemních vod překračovala požadovaný limit pro pitnou vodu v 17 % analyzovaných vzorků.

Přítomnost organických látek vyjádřených ukazateli $CHSK_{Mn}$ (6 % nadlimitních vzorků) a DOC (8 % nadlimitních vzorků) byla ve srovnání s jinými oblastmi povodí spíše vyšší, procentuální zastoupení $CHSK_{Mn}$ je v rámci státu třetí nejvyšší, stejně tak koncentrace nebezpečných látek (zejména kovů).

V porovnání s rokem 2007 se snížil počet nadlimitních koncentrací dusíkatých látek. Zvýšení počtu nadlimitních hodnot však bylo zaznamenáno v ukazatelích chloridy a celková mineralizace.

(Zdroj: ČHMÚ)

Bilance vod, srážkové a odtokové poměry

Průměrný roční úhrn srážek na povodí Ohře a dolního Labe odpovídal 95 až 105 % normálu. Rok lze ve všech povodích oblasti vyhodnotit jako srážkově normální. Průměrný roční úhrn srážek byl na povodí dolní Ohře

510 mm (100 % normálu), na Bílině 623 mm (102 %), na Ploučnici 700 mm (95 %) a na dolním Labi 692 mm (99 %). Měsíční úhrny se ale v jednotlivých povodích lišily. Například na dolní Ohři nebyl žádný měsíc srážkově podnormální, zatímco v povodí Ploučnice to bylo září (40 %) a silně podnormální květen (38 %). Nadnormální byly na dolní Ohři říjen (187 %) a silně nadnormální duben (172 %), na Bílině, Ploučnici a dolním Labi navíc ještě mírně nadnormální leden (123 %, 127 %, resp. 134 %). Nejvyšší měsíční úhrn srážek byl na dolní Ohři zaznamenán v červnu, na Bílině a Ploučnici v červenci a na dolním Labi v dubnu.

Z hlediska odtoku byl rok 2008 v povodí Ohře a jejích přítoků na úrovni 89 % dlouhodobého průměru. Nadprůměrně vodným byl na Ohři měsíc duben s odtokem na úrovni 124 % měsíčního průměru. Podprůměrně vodnými byly měsíce červenec a srpen, kdy se průtoky ve stanici Louny pohybovaly kolem 63 %, resp. 61 % průměru.

V povodí Bíliny byl odtok celkově podprůměrný (okolo 80 % průměru). Nejvíce vodným měsícem byl leden se 105 % a duben s 94 % měsíčního průměru. Naopak nejméně vodným byl listopad, kdy se průtoky pohybovaly na 52 % průměru. V povodí Ploučnice byl rok z hlediska odtoku celkově podprůměrný. Vlastní tok Ploučnice měl průtoky podprůměrné na 68 až 89 % průměru.

Tok dolního Labe měl v roce 2008 v profilu Děčín v porovnání s dlouhodobým průměrem za období 1961–2005 průtok na úrovni 77 %. Jarní tání bylo zaznamenáno v březnu, kulminace na dolním toku proběhla 4. 3. a byla větší než 30denní voda. Nejsušším měsícem bylo na Labi září, minima se pohybovala mezi Q_{355}

a Q_{364} . Podprůměrnými průtoky byl ovlivněn rovněž provoz na Labské vodní cestě. Vodní stav na vodočtu v Ústí nad Labem poklesl na 150 cm a nižší, tj. pod hranici ekonomické únosnosti poproudního provozu na regulovaném Labi pod Střekovem, v červenci, srpnu a v září celkem na 70 dnů a vodní stav 155 cm, při kterém ustává pouze protiproudňi provoz, byl zaznamenán celkem 20 dnů. Na žádost přepravečů byl v 64 případech vodní stav v Ústí nad Labem nadlepšen z kapacity zdrže Střekov, většinou pro umožnění proplutí plavidel úsekem Střekov až Děčín, pro spouštění lodí na vodu v loděnicích a jejich přepravu po vodě do Německa nebo pro plánované zvýšení ponorů plavidel při současném využití vody z jezových zdrží na Vltavě a středním Labi.

Hladiny podzemní vody u vrtů v povodí dolní Ohře a Bíliny byly začátkem ledna podnormální na průměrné úrovni 68 % dlouhodobé měsíční křivky překročení (DMKP). V dubnu stoupaly hladiny u všech vrtů na roční maxima na úrovni 58 % DMKP. Poté začaly hladiny klesat až do konce srpna, někde až do září, kdy dosáhly ročních minim na úrovni 86 % DMKP. V říjnu byly hladiny ještě poměrně nízké, ale začaly pomalu růst až na prosincovou úroveň 77 % DMKP. Vydatnosti pramenů v povodí dolní Ohře a Bíliny se začaly během ledna zvětšovat a to až do dubna, kdy dosáhly maximálních hodnot. Poté se vydatnosti zmenšovaly, během dubna a května poměrně strmě, potom mírněji až do srpna resp. září, kdy dosáhly minimálních hodnot na úrovni 83 % DMKP. Od října se vydatnosti postupně zvětšovaly až na prosincovou úroveň 41 % DMKP.

V povodí Ploučnice začaly hladiny vrtů během ledna mírně stoupat a stoupaly až do března, popř. do začátku dubna. V březnu byla

u většiny vrtů naměřena roční maxima 48 % DMKP. Postupně a dlouhodobé klesání hladin začalo začátkem dubna a trvalo zhruba do října, kdy hladiny klesly na úroveň 81 % DMKP. Roční minima byla ovšem dosažena již v září. Poté nastal poměrně strmý vzestup hladin u všech objektů. Koncem roku byly hladiny celkově na 51 % DMKP. U pramenů měly vydatnosti na počátku roku průměrné hodnoty 58 % DMKP. V průběhu února začaly vydatnosti pomalu růst až do dubna, kdy většina pramenů dosáhla na roční maxima na úrovni 56 % DMKP. Potom začala vydatnost velice pomalu klesat až do konce října. Prameny měly v tomto období naměřené minimální hodnoty na úrovni 65 % DMKP. Koncem října, někde od poloviny listopadu, vydatnosti velmi mírně rostly nebo stagnovaly na úrovni 59 % DMKP.

V povodí dolního Labe hladiny podzemních vod během ledna mírně stoupaly. Tento vzestup trval zhruba do dubna, u některých vrtů až do května, kdy bylo dosaženo ročních maximálních hodnot na úrovni 60 % DMKP. Poté začaly hladiny dlouhodobě klesat. V červenci byl pokles zaznamenán u 94 % objektů. U většiny objektů byly naměřeny minimální hodnoty na úrovni 74 % DMKP v říjnu. Poté nastal mírný vzestup hladin a to téměř u všech vrtů. Koncem roku byly hladiny celkově na 66 % DMKP.

Povodňové situace se v povodí dolní Ohře a Bíliny v roce 2008 nevyskytly.

(Zdroj: ČHMÚ, Povodí Labe s.p.)

Zásobování pitnou vodou, rozvoj vodovodů a kanalizací

Dlouhodobý pokles objemu vyrobené vody pokračoval

i v roce 2008. Meziročně došlo k výraznému poklesu vyrobené pitné vody o 3,5 mil. m³ na hodnotu 59,21 mil. m³. I přes tento pokles došlo v roce 2008 k navýšení zásobování o 1691 obyvatel. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů činil 94,8 %.

V domech napojených na kanalizaci s čistírnou odpadních vod v roce 2008 žilo 77,58 % z celkového počtu obyvatel kraje. Čištěno bylo 94,14 % odkanalizovaných odpadních vod.

V roce 2008 pokračoval Ústecký kraj v poskytování finanční pomoci při realizaci projektů na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury Ústeckého kraje. Celkově byly podpořeny projekty v objemu více než 23,5 mil. Kč.

(Zdroj: Český statistický úřad a KÚ ÚK)

Protipovodňová ochrana

V roce 2008 bylo dokončeno první protipovodňové opatření realizované po povodních v roce 2002. Jedná se o protipovodňovou hráz v délce 981 m v Ústí nad Labem na pravé straně Labe v části Střekov. Tato hráz bude sloužit pro ochranu Střekova před přibližně pětiletou vodou. V případě hrozící větší povodně, dojde k montáži mobilního hrazení, které zvýší ochranu až na úroveň dvacetiletých průtoků. V období mimo povodňové situace, slouží protipovodňová hráz jako cyklostezka a chodník.

Rovněž pokračovaly práce spojené s přípravou dalších protipovodňových opatření, konkrétně v lokalitách Ústí nad Labem levý břeh, Lovosicko, Děčín, Křešice, České Kopisty, Dolní Zálezly, Budyně nad Ohří, Březno, Lenešice, Štětí-Hněvice-Počeplice, Terezín, Bohušovice nad Ohří.

(Zdroj: KÚ ÚK)

Horninové prostředí Ústeckého kraje je charakterizováno rozsáhlými ložisky hnědého uhlí v Severočeské hnědouhelné pánvi, ložisky písků a štěrkopísků v oblasti Litoměřicka a Lounska, kameniva v Českém středohoří a Šluknovském výběžku, kaolínu v oblasti Podbořan, pyroponosné horniny v oblasti Třebenic.

V Severočeské hnědouhelné pánvi, která se rozprostírá od Ústí nad Labem až ke Kadani, se nachází největší ložiska hnědého uhlí. Těžba hnědého uhlí probíhala v roce 2008 především na dole Bílina – Velkolom M. Gorkij a v oblasti Chomutovska v dole Nástup Tušimice, tyto lokality jsou ve vlastnictví Severočeských dolů a.s. Dále probíhala těžba uhlí v oblasti Mostecka na dolech ČSA, Vršany a Dolní Jiřetín – Centrum, které jsou ve vlastnictví společnosti Czech Coal a.s. Těžební lokalitu ČSA spravuje Litvínovská uhelná a.s., těžební lokalitu Vršany organizace Vršanská uhelná a.s. Hlubinný důl Dolní Jiřetín – Centrum provozuje společnost Důl Kohinoor a.s., Dolní Jiřetín.

Díky těžbě hnědého uhlí je Ústecký kraj největším producentem nerostných surovin v ČR. Ústecký kraj zajišťuje téměř 78 % veškeré domácí těžby. V roce 2008 bylo v Severočeské hnědouhelné pánvi vytěženo 37 724 tis. tun hnědého uhlí (z toho Severočeské doly, a.s. – 22 581 tisíc tun, CzechCoal, a.s. – 15 143 tisíc tun). Dalšími významnými těženými surovinami na území Ústeckého kraje jsou bentonity na ložisku Braňany – Černý vrch, kaolín na Podbořansku a těžba všech druhů stavebních surovin (stavební kámen, štěrkopísky).

S těžbou úzce souvisí problematika rekultivací území zasažených povrchovou těžební činností.

Těžební lokality v severočeské pánvi

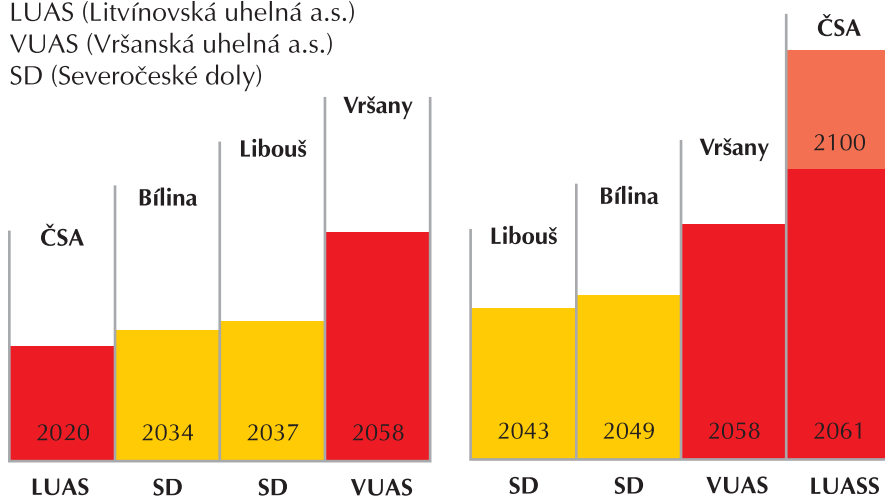
(Zdroj: www.czechcoal.cz)

Těžební společnost má za povinnost vytvářet fond na zahlazení následků hornické činnosti po ukončení těžby. Z tohoto fondu jsou poté hrazeny rekultivační práce.

Životnost lomů v Severočeské uhelné pánvi

V rámci stávajících územních limitů
LUAS (Litvínovská uhelná a.s.)
VUAS (Vršanská uhelná a.s.)
SD (Severočeské doly)

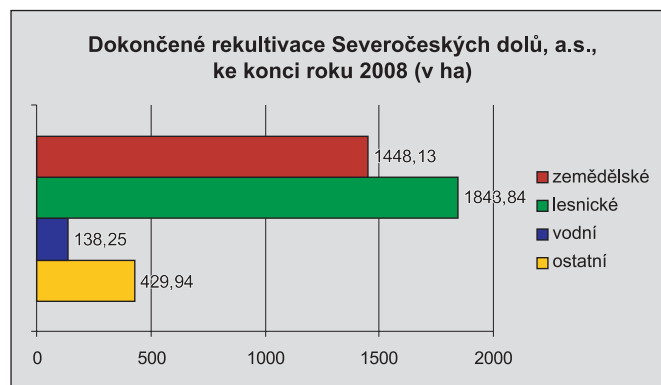
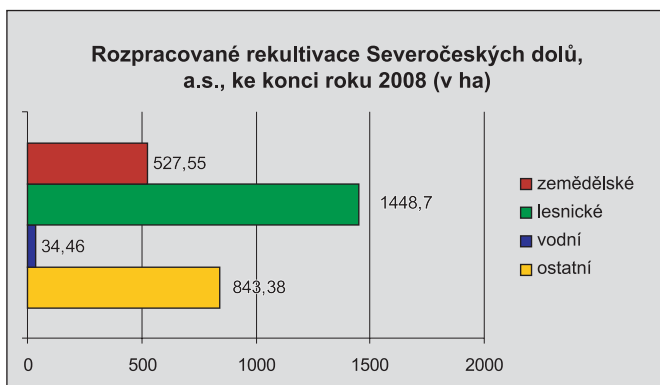
Za stávajícími územními limity

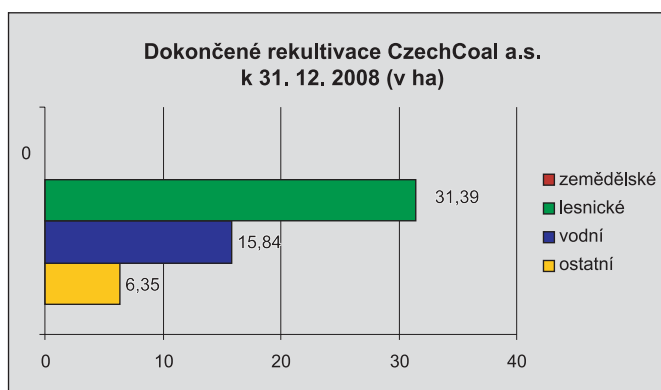
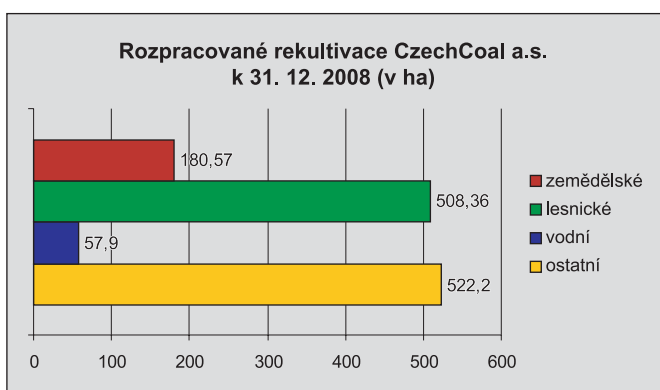
(Zdroj: www.czechcoal.cz)

Způsoby rekultivace:

- zemědělská - vychází ze zákona o ochraně zemědělského půdního fondu a z povinnosti skrývky kulturních vrstev půdy
- lesnická - je prioritou v rekultivačním procesu s vazbou k mnoha zvláštním ochranným funkcím lesa
- vodní - tvorba nového vodního režimu rekultivované krajiny formou stavebně-technických opatření
- ostatní - funkční a rekreační zeleň

(Zdroj: Skupina Severočeské doły – Výroční zpráva 2008)

(Zdroj: CzechCoal a.s.)

Probíhající vodní rekultivaci v Ústeckém kraji zastupuje především nově vznikající jezero Chabařovice v bývalém lomu Chabařovice, které se napouští od roku 2001 a jezero Most v lomu Ležáky – Most napouštěné od podzimu 2008.

Povrchový důl Chabařovice definitivně ukončil svou těžbu v roce 2000. Jezero Chabařovice vzniká jako výsledek schváleného řešení zahlazování následků hornické činnosti lomu Chabařovice. Po jeho napuštění a stabilizace výsledné kvality vody by mělo mít mnohostranné využití a to ekologické, krajinně estetické a sportovně rekreační. Zatápění zbytkové jámy lomu bylo zahájeno 15. 6. 2001. Plocha jezera bude 254,480 ha, maximální hloubka 23,7 m. K napouštění jezera byla v roce 2008 využívána voda z požární-

ho potrubí, z přelivového vrtu č. 6 a odběr spodní výpusti nádrže Kateřina. Za rok 2008 bylo odebráno a do jezera Chabařovice přivedeno 4 411 406 m³ vody, kóta jezera se zvedla na 142,34 m n.m. Konečné kóty hladiny stálého nadržení 145,3 m n.m. při objemu vody 33 873 775 m³ by mělo být dosaženo v roce 2010.

(Zdroj: Palivový kombinát Ústí, s.p.)

Lom Ležáky – Most se nachází v centrální části severočeské hnědouhelné pánve v okrese Most. Ložisko hnědého uhlí bylo dobýváno nejdříve hlubinným a později výhradně povrchovým způsobem. Aktivní těžba uhlí v lomu Ležáky – Most byla zastavena k datu 24. 8. 1999. Jezero Most je napouštěno přivaděčem DN 800 z Průmyslového vodovodu Nechanice.

Plocha jezera bude 311,1 ha, maximální hloubka 75 m, doba plnění jezera se předpokládá 3 roky. Napouštění jezera Most započalo dne 23. 10. 2008 a do 31. 12. 2008 bylo přivedeno do jezera 3 560 264 m³ vody.

V obou jezerech je trvale monitorována jakost vody, jakosti vody byl podřízen i výběr zdrojů vody pro napouštění jezera a výběr rybí obsádky.

(Zdroj: Povodí Ohře, státní podnik)

S oblastí horninového prostředí úzce souvisí problematika radonového rizika. V Ústeckém kraji, především v oblasti Krušných hor a Šluknovského výběžku, se vyskytují oblasti se zvýšeným radonovým rizikem. V těchto lokalitách často dochází k překračování doporučených hodnot – koncentrace radonu nemá překročit

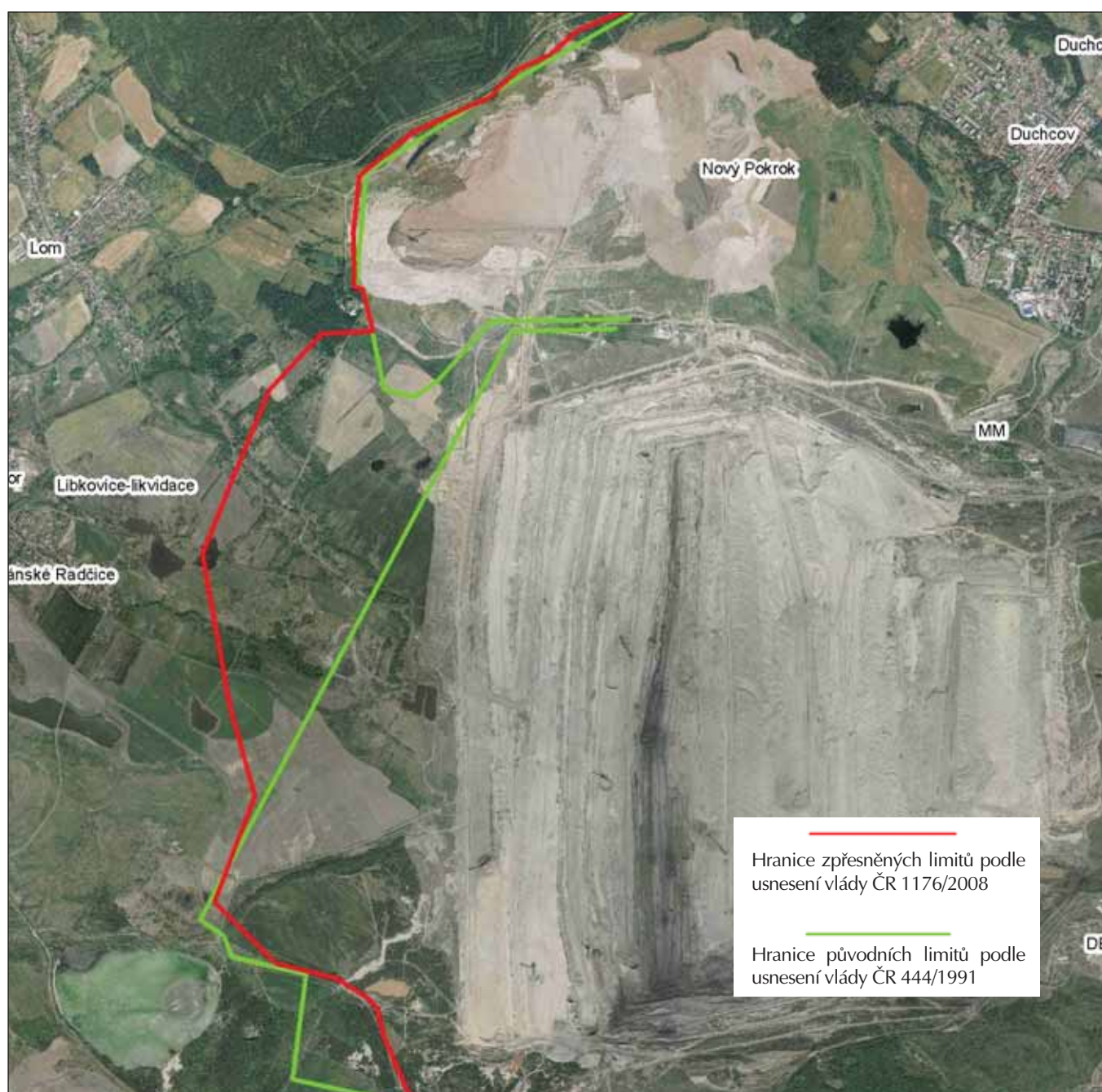
směrnou hodnotu 400 Bq/m³ ve stávajících budovách. K měření koncentrace radonu slouží již od roku 1999 Radonový program ČR, který je koordinován Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a je zaměřen na vyhledávání budov se zvýšenou úrovní přírodního ozáření v oblastech značného radonového rizika. Oproti roku 2007

se zájem o Radonový program mezi veřejností zvýšil, v roce 2008 bylo rozmístěno 441 detektorů do 168 objektů.

V roce 2008 byla Usnesením vlády České republiky č. 1176 ze dne 10. září 2008 schválena úprava závazné linie omezení postupu lomu Bílina k západu na novou linii. Prolomení „ekologických limitů těžby“ ve smys-

lu Usnesení vlády č. 444/1991 ke zprávě o územních ekologických limitech těžby hnědého uhlí v Severočeské hnědouhelné pánvi je stále aktuální problematikou v oblasti těžby hnědého uhlí. Tato nevyřešená otázka úzce souvisí s energetickou koncepcí České republiky a dalšího rozvoje obcí Horní Jiřetín a Černice včetně bytové výstavby.

Zpřesnění územních ekologických limitů těžby

(Zdroj: KÚÚK, usnesení vlády číslo 1176/2008)

Ochranu přírody a krajiny v ČR řeší řada právních předpisů nejen národních, ale také mezinárodních (mnohostranné i bilaterální environmentální smlouvy). Základním předpisem je zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který zavádí celou řadu právních institutů, jejichž účelem je ochrana přírody v obecném smyslu i ve smyslu speciálním – tj. jako ochrana vybraných území nebo ochrana vybraných druhů rostlin a živočichů.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (dále jen ÚSES) je zákonem definován jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Jedná se tedy o síť tvořenou biocentry, biokoridory (zajišťují migraci mezi biocentry) a interakčními prvky. Tyto prvky jsou vymezeny v územních plánech obcí a jsou chráněny před zastavěním a jinými změnami ve využívání pozemků, které by mohly vést k jejich zničení. V roce 2008 bylo zahájeno zpracovávání aktualizace a doplnění Plánu ÚSES

Ústeckého kraje, s předpokladem dokončení během roku 2009; následně by měl být tento nový plán ÚSES převzat do Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje.

Významné krajinné prvky

Významným krajinným prvkem (dále jen VKP) je dle zákona ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability. Vedle zákonem vyjmenovaných částí krajiny, které jsou VKP automaticky (například lesy, vodní toky, rašelinště, údolní nivy), některé VKP vznikají teprve jejich zaregistrováním pověřeným obecním úřadem. Rovněž tato registrovaná území jsou pak chráněna před ničením a je možné do nich zasahovat pouze se souhlasem úřadu obce s rozšířenou působností.

K 31.12.2008 bylo na území Ústeckého kraje takto registrováno na cca 130 VKP. Nejčastěji se jedná o podmaččené, případně horské nebo xerofilní louky, tůňky, porosty dřevin a keřů, komplexy skalních masivů a bylinné vegetace či

lesa, lokality ohrožených rostlin a živočichů a parky a aleje.

Přírodní parky a krajinný ráz

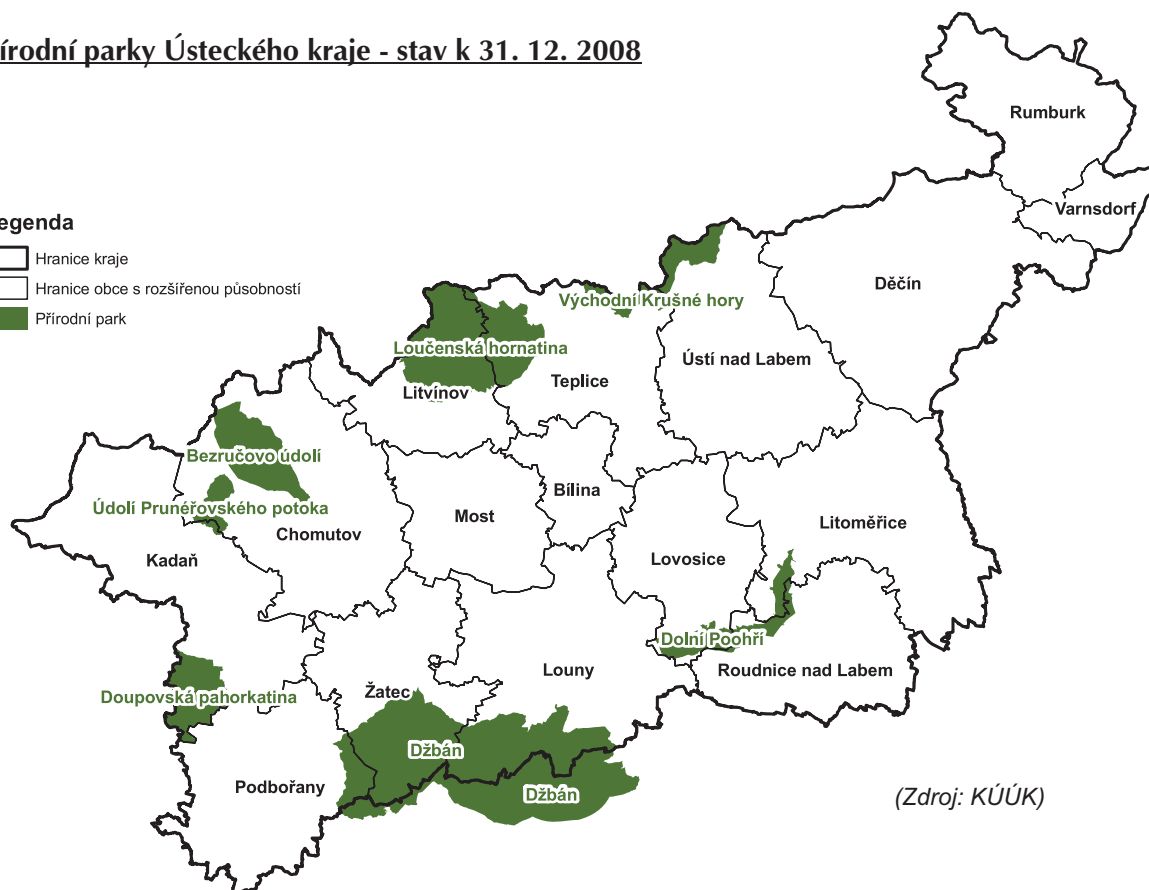
K zajištění ochrany krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami může kraj zřizovat obecně závazným právním předpisem (nařízením) přírodní parky. Na území Ústeckého kraje se k 31.12.2008 nacházelo 7 přírodních parků.

Přírodní parky Ústeckého kraje - stav k 31. 12. 2008

Legenda

- Hranice kraje
- Hranice obce s rozšířenou působností
- Přírodní park

Přírodní parky na území Ústeckého kraje k 31. 12. 2008

Název přírodního parku	Datum vyhlášení	Výměra	Charakteristika
Doupovská pahorkatina	05.04.1996	4 732 ha	Okrajová východní část Doupovských hor s rozsáhlými plochami travnatých porostů stepního a lesostepního charakteru a lesy převážně původní druhové skladby.
Údolí Pruněřovského potoka	16.02.2000	cca 3 000 ha	Hluboce zaříznuté údolí Pruněřovského potoka a jeho přítoků s lesními porosty a rozptýlenou zelení, území s vysokou hodnotou krajinného rázu.
Východní Krušné hory	10.04.1995	3 985 ha	Charakteristická krajina plošiny Krušných hor se zbytky původních horských květnatých luk.
Džbán	21.03.1994	41 578 ha (v Ústeckém kraji 20 378 ha)	Křídová tabulová plošina, vyzdvižená tektonickými pohyby. Většinou zalesněné území, v bezlesých částech stepní společenstva.
Dolní Poohří	12.12.2000	4 359 ha	Dolní tok přirozeně meandrující řeky Ohře s uceleným funkčním komplexem ekosystému lužních lesů, neregulované části řeky s přírodními břehy, mrtvými říčními rameny, periodicky zaplavovanými tůňmi a starými technickými díly (mlýnské náhony, kanály).
Bezručovo údolí	2002	cca 6 500 ha	Údolí vodního toku Chomutovky a jejích přítoků, zahrnuje především tyto biotopy: vodní toky a jejich nivy, zachovalé svahové lesní porosty, rašeliniště.
Loučenská hornatina	07.06.2006	14 424 ha	Vrcholové partie, svahy a údolí části Krušných hor nacházející se v okresech Most a Teplice se zachovalými lesními porosty-především acidofilní a květnaté bučiny, rašelinné a podmáčené smrčiny, dále vrchovišti, přechodovými rašeliništi a horskými loukami.

Zvláště chráněná území

Na území Ústeckého kraje se z velkoplošných chráněných území nachází Národní park České Švýcarsko a 4 chráněné krajinné oblasti, a to CHKO České středoho-

ří, CHKO Labské pískovce, CHKO Lužické hory a CHKO Kokořínsko. V roce 2008 byla na přeshraniční konferenci „Českosaské Švýcarsko a světové přírodní dědictví UNESCO: jak dál?“ pořádané v Děčíně podepsána deklarace za zápis

Českého Švýcarska do UNESCO.

Z maloplošných zvláště chráněných území v Ústeckém kraji v současné době existuje 11 národních přírodních rezervací, 13 národních přírodních památek, 53 přírodních rezervací a 63 přírodních památek.

Zastoupení zvláště chráněných území v ÚK k 31.12.2008 dle Ústředního seznamu ochrany přírody

Kategorie		Počet ZCHÚ (ks)		Celková rozloha ZCHÚ (ha)		Podíl příslušné kategorie ochrany z rozlohy kraje (%)
		V celém kraji	Mimo území VZCHÚ	V celém kraji	Mimo území VZCHÚ	
Národní park	(NP)	1	-	7 900,00	-	1,48
Chráněná krajinná oblast	(CHKO)	4	-	132 946,00	-	24,91
Národní přírodní rezervace	(NPR)	11	5	853,88	589,03	0,19
Národní přírodní památka	(NPP)	13	4	110,32	46,39	0,02
Přírodní rezervace	(PR)	53	25	1 772,25	1 117,55	0,33
Přírodní památka	(PP)	63	33	767,36	426,70	0,14
Celkem		145	67	144 349,81	2 179,67	-

Pozn.: Některé plochy mohou být obsaženy ve více kategoriích zvláštní územní ochrany. Z celkové výměry Ústeckého kraje podléhá územní ochraně (bez ohledu na kategorii; plochy chráněné v rámci více kategorií jsou započítány jen jednou) cca 143 026 ha, což odpovídá cca 27 % rozlohy kraje.

Ve zvláště chráněných územích v kategorii přírodní rezervace a přírodní památka ležících mimo velkoplošná zvláště chráněná území zajišťuje Krajský úřad managementová opatření, jejichž cílem je zachování či zlepšení stavu biologicky cenných lokalit.

Zvláště chráněná území v Ústeckém kraji - stav k 31. 12. 2008

Legenda

— Hranice kraje

— Hranice obce s rozšířenou působností

Chráněné krajinné oblasti (CHKO)

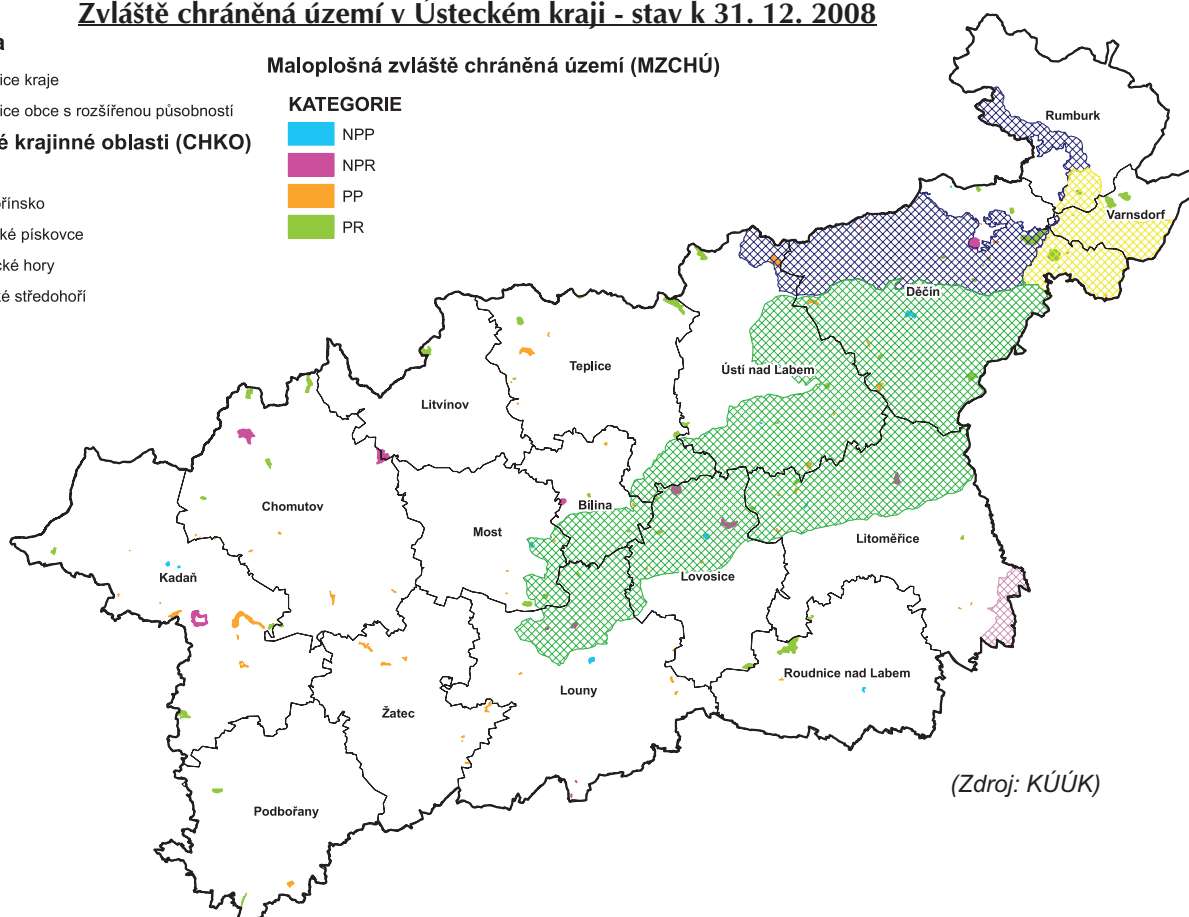
NAZEV

- Kokořínsko
- Labské pískovce
- Lužické hory
- České středohoří

Maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ)

KATEGORIE

- NPP
- NPR
- PP
- PR

(Zdroj: KÚÚK)

Celková výměra managementových opatření provedených v roce 2008 ve zvláště chráněných územích v působnosti Krajského úřadu Ústeckého kraje

Typ managementu	Množství
Kosení	96,8 ha
Odstraňování expanzivně se chovajících dřevin a kácení	56 ha
Výstavba a oprava přehrážek	15 ks
Pokusné vypalování	52 ha
Aplikace arboricidu	27,1 ha
Zatravnění zrušených políček pro zvěř	3 ha

V průběhu roku 2008 byly na území 36 ZCHÚ v působnosti Krajského úřadu Ústeckého kraje provedeny managementové zásahy, které spočívaly zejména v odstraňování expanzivně se chovajících dřevin, kosení travních porostů, pokusném vypalování vybraných ploch, výstavbě a opravě přehrážek a zatravnění zrušených políček pro zvěř.

Za realizaci uvedených opatření byla Ústeckým krajem uhrazena celková částka 3 837 897 Kč.

Ústecký kraj se v roce 2008 podílel společně se Scholou Humanitas Litvínov a Lesy České republiky na již druhé etapě výsadby sazenic jedle bělokoré (*Abies alba* Mill.), a to 2000 ks do přírodní rezervace Vlčí důl.

V roce 2008 byla provedena aktualizace plánů péče u 17 zvláště chráněných území. Byl také dokončen proces přehlášení (úprava hranic) u dvou maloplošných zvláště chráněných území (PR Světlík a PR Velký rybník). Začalo se také pracovat na přípravě materiálů potřebných k vyhlášení nových zvláště chráněných území (Dobříňský háj s výskytem sněženky podsněžníku; zpracovávání inventarizačních a entomologických průzkumů v lokalitě Želinský vrch, Zlatník a Stráně u Patokryjí a další).

Památné stromy

Mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí mohou být vyhlášeny za památ-

né stromy. Důvody vyhlášení jsou různé, např. mimořádný vzrůst, stáří, zvláštní vzhled, nebo také připomínka významné historické události apod.

Památné stromy jsou vyhlášovány místně příslušným orgánem ochrany přírody (pověřený obecní úřad). K 31.12.2008 je na území Ústeckého kraje dle informací Ústředního seznamu ochrany přírody a krajiny evidováno 376 památných stromů.

Natura 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcen-

nější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast. Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody: směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“) a směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“). Podle směrnice o ptácích jsou vyhlášovány ptačí oblasti - PO (v originále Special Protection Areas – SPA) a podle směrnice o stanovištích evropsky významné lokality – EVL (v originále Sites of Community Importance - SCI). Společně tvoří tyto dva typy lokalit soustavu Natura 2000. Na území Ústeckého kraje bylo nařízením vlády zřízeno 5 ptačích oblastí a 63 evropsky významných lokalit.

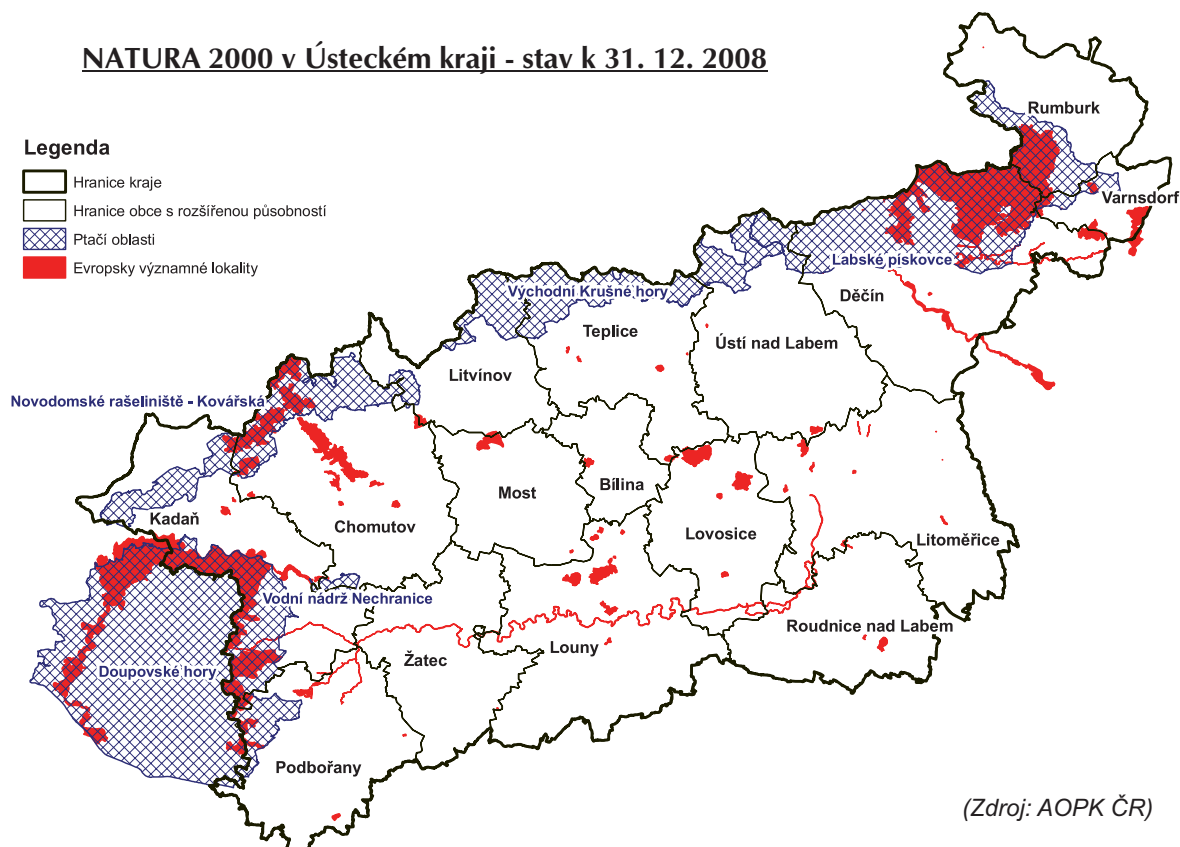
Lokality soustavy Natura 2000 nemají být pouze rezervacemi s přísnou ochranou, kde je vyloučeno hospodaření či dokonce jakýkoliv lidský zásah. Často jsou to naopak území, kde se díky tradičnímu a citlivému hospodaření dochovala cenná společenstva nebo vzácný rostlinný či živočišný druh. Takový způsob hospoda-

ření se stává důležitým nástrojem ochrany. V lokalitách soustavy Natura 2000 jsou tedy zakázány jen takové činnosti, které mají negativní vliv na výskyt předmětů ochrany. Proto také veškeré plány a projekty, které nějakým způsobem mohou významně ovlivnit evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhají samostat-

nému posuzování vlivů projektů z hlediska zachování předmětu ochrany.

V roce 2008 byl zahájen proces vedoucí k vyhlášení těchto evropsky významných lokalit v příslušné kategorii zvláště chráněných území, tj. zpracování plánů péče, upřesňování hranic v terénu, dílčí biologické průzkumy lokalit.

NATURA 2000 v Ústeckém kraji - stav k 31. 12. 2008

Podpora výskytu ohrožených druhů rostlin a živočichů

V roce 2008 probíhaly práce na programech péče o vybrané druhy rostlin a živočichů, konkrétně na záchranném programu pro lilii cibulkonosnou (*Lilium bulbiferum* L. *susp. bulbiferum*), jehož příprava začala již v roce 2007, byla zahájena příprava záchranného programu pro vzácné plže kružníka Rossmasslerova a vřetence horského a jediného endemického druhu brouka České republiky - krasce *Cylindromorphus bohemicus*.

Náhrada škod

V průběhu roku 2008 obdržel Krajský úřad Ústeckého kraje celkem 6 žádostí o náhradu škod způsobených zvláště chráněnými živočichy, a to vydrou říční (*Lutra lutra*) – 1 žádost, a kormoránem velkým (*Phalacrocorax carbo*) – 5 žádostí. Celková uhrazená částka dosáhla hodnoty 825 471 Kč.

Náhrada škod způsobených zvláště chráněnými živočichy v Ústeckém kraji v r. 2008

Zvláště chráněný druh živočicha	Vyplacená částka v Kč
kormorán velký (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	814 585
vydra říční (<i>Lutra lutra</i>)	10 886

Zemědělství, jedna z nejvýznamnějších činností člověka, má v Ústeckém kraji velmi dlouhou historickou tradici. Prakticky všechny využitelné pozemky byly již v ranném středověku odlesněny, zemědělsky využívány a přetvořeny v kulturní krajinu. Pro výrazné výškové rozčlenění Ústeckého kraje zde jsou zastoupeny všechny tři charakteristické výrobní oblasti: kukuřičná, řepařská a bramborářská. Z agrotechnického hlediska je třeba upozornit na výskyt srážkového stínu na Žatecku, Lounsku, částečně i na Chomutovsku a Mostecku. Výrazná jižní expozice svahů části Českého středohoří ovlivnila rozvoj ovocnářství. Zemědělsky neobdělávané svahy Krušných hor vystupují do kdysi relativně hustě zalidněné a intenzivně

zemědělsky obdělávané náhorní a hřebenové plošiny. Zemědělství ČR prošlo po roce 1990 šokovou transformací. Převážnou část zemědělské půdy v Ústeckém kraji obhospodařovaly státní statky, zajišťující ze svých prostředků částečně též infrastrukturu vesnice. Došlo k dělení oborových státních statků na jednotlivé farmy v souvislosti s velkou privatizací a řešením majetkových restitučních nároků. V této souvislosti došlo k výraznému snížení stavu skotu a neřízené devastaci četných nevyužívaných ustájovacích zařízení. Zavedením plošných resortních dotací v devadesátých letech bylo výrazně ovlivněno zornění zemědělské půdy, rozsáhlé oblasti především ve vyšších polohách pohraničí byly zcela zatravněny. Prudce poklesl počet zaměstnan-

ců v zemědělské prvovýrobě, což v důsledku výrazně ovlivnilo život obyvatel venkova. Trh se základními zemědělskými komoditami utrpěl výraznými cenovými výkyvy. Došlo ke krachu mnoha mlékáren a jiných potravinářských firem. Potravinářský trh ovládly zahraniční obchodní řetězce. Ty se zvláště zpočátku orientovaly převážně na zahraniční dodavatele. Proto je třeba intenzivně usilovat o uplatnění produktů českého zemědělství v prostředí silného evropského trhu. Pravidelně pořádané výroční slavnosti, vinobraní, dočesné, litoměřická výstava Zahrada Čech nebo nově založená tradice - Celokrajské dožínky v Peruci dokladují, že zemědělství není ani dnes na okraji zájmu a pozornosti obyvatel kraje a jeho politické reprezentace.

Půda

Půda je nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu.

V tabulce č. 1 je uveden přehled výměr jednotlivých druhů pozemků vedených katastrem nemovitostí v Ústeckém kraji ve vybraných letech 1989 a 1999 - 2008.

Výměry vybraných druhů pozemků v Ústeckém kraji v období letech 1989 a 1999 až 2008

Druh pozemku	Plocha (ha)										
	1989	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Orná půda	207149	188772	187996	187525	187088	186800	186099	185533	184428	183898	183487
Trvalé trvaní porosty	50995	68096	68563	68770	69079	69303	69681	70083	70931	71186	71223
Ovocné sady	6778	6550	6516	6468	6434	6348	6242	6218	6178	6116	6040
Zahrady	8688	8669	8680	8684	8698	8724	8754	8778	8803	8830	8870
Vinice	356	351	363	373	373	373	387	389	389	390	390
Chmelnice	6595	6536	6510	6536	6502	6466	6453	6430	6387	6359	6356
Zemědělská půda celkem	280561	278974	278628	278356	278174	278014	277616	277431	277116	276779	276367

(Zdroj: Český úřad zeměměřičský a katastrální)

V rámci jednotlivých evidovaných druhů pozemků trvale ubývá výměry orné půdy, chmelnic a ovocných sadů převodem ze zemědělského půdního fondu do stavebních pozemků. V devadesátých letech došlo ke skokovém nárůstu výměry trvalého travního porostu. Navíc zůstávají ze spekulativních důvodů zemědělsky nevyužívané rozsáhlé, přesně neevidované plochy zemědělské půdy. Také je nutné zmínit úbytek zemědělské půdy díky narůstajícímu objemu výsadby lesních porostů.

Rostlinná výroba

Plochy osevů byly vždy přímo ovlivněny předpokládanou poptávkou po jednotlivých komoditách. Na kolísání jejich tržních cen, mimo globálních vlivů, má dopad i strategie obchodních organizací a zpracovatelů disponujících skladovacími kapacitami. Tyto vlivy lze sledovat také v měřítku Ústeckého kraje. Projevují se v podobě stabilních nebo narůstajících osevních ploch zejména klíčových plodin pro potravinářství a očekávaný rozvoj výroby biopaliv - pšenice ozimé a řepky olejky (viz. tabulka: Plochy osevů vybraných plodin v Ústeckém kraji v období let 2005 – 2007).

Plochy osevů vybraných plodin v Ústeckém kraji letech 1989, 1990, 2007 a 2008

Plodina	Plocha (ha)			
	1989	1990	2007	2008
Pšenice celkem	55 188	54 887	61 907	61 173
Žito ozimé a jarní	6 585	7 480	1 970	3 375
Ječmen celkem	34 931	32 934	32 722	32 397
Oves	3 034	2 101	2 723	1 647
Triticale	.	2 421	1 754	2 235
Kukuřice celkem	.	.	8 403	9 120
Brambory celkem	2 216	2 230	812	718
Řepka	5 711	5 906	16 656	18 666
Slunečnice na semeno	150	.	3 059	2 560
Mák	.	.	2 012	2 183
Hořčice na semeno	.	.	4275	5 262
Cukrovka technická	.	8 769	2 951	2541

(Zdroj: Český statistický úřad)

Plochy chmele otáčivého v letech v období let 2002 - 2007

Roky	Chmelařská oblast			
	Žatecká	Úštěcká	Tršická	celkem ČR
	Plocha (ha)			
2002	4587	639	742	5968
2003	4481	746	715	5942
2004	4382	756	700	5838
2005	4227	740	705	5672
2006	4044	668	702	5414
2007	4006	681	702	5389
2008	3953	663	719	5335

(Zdroj: Svaz pěstitelů chmele České republiky a ÚK ZÚZ Žatec)

Litoměřická vinařská podoblast má 29 vinařských obcí, 80 viničních tratí, 48 pěstitelů, 299,5 ha registrovaných vinic. V souvislosti s přijatými závazky (ES) plochy komerčních vinic nemohou být dále zvětšovány.

Vhodné klimatické podmínky Českého středohoří, umožňují pěstování ovoce. Přetrvávajícím problémem z předchozích dob zůstává nevyhovující věková struktura a druhová skladba kultur, v neposlední řadě také změněné nároky trhu a vysoké nároky na živou práci při ošetřování sadů a sklizni ovoce.

V zelinářsky vhodných oblastí okresu Litoměřice je pěstována především cibule, květák a zelí.

Živočišná výroba

Stavy prakticky všech kategorií hospodářských zvířat do roku 1989 vysoko převyšovaly potřebnou míru potravinové soběstačnosti. Počátkem devadesátých let následkem transformačních vlivů v zemědělství a v potravinářském průmyslu stavy hospodářských zvířat dramaticky poklesly a stabilizovaly se až na přelomu tisíciletí. Stav krav např. klesl na čtvrtinu původního stavu a z nich je pouze třetina chována pro tržní produkci mléka. Kolísání a snižování stavu prasat a drůbeže odpovídá trvalému konkurenčnímu tlaku ze zahraničí na snižování nákupních cen až pod hladinu rentability chovu.

Zvyšující se náklady na nákup kvalitních krmných směsí ovlivňují negativně chov zejména prasat a drůbeže.

Za posledních 7 let je možné sledovat narůstající počet chovaných ovcí a koz. Tento pozitivní trend lze přičíst zejména opětovnému tradičnímu využívání ovcí při údržbě krajiny přirozeně šetrným způsobem především na svažitéch pozemcích jen obtížně dostupných při obdělávání za pomoci mechanizace.

Počty vybraných druhů hospodářských zvířat v Ústeckém kraji v letech 1989, 2001, 3, 5, 6, 7 a 8

Druhy hospodářských zvířat	1989	2003	2005	2006	2007	2008
Drůbež úhrnem	2 933 370	1 728 353	1 530 870	2 574 304	1 093 402	1 277 324
Kozy celkem	.	2 242	1 650	1 808	1 572	2 147
Ovce celkem	42 283	7 404	10 379	10 386	10 488	11 366
Koně celkem	.	1 086	1 004	1 188	1 200	1 561
Prasata celkem	231 476	128 693	116 604	130 496	98 656	100 918
Skot celkem	176 758	45 462	39 652	39 016	39 996	41 303
Krávy celkem	62 404	17 087	16 436	15 991	16 174	16 164

Dotace na podporu činností v oblasti zemědělství poskytnuté Ústeckým krajem v roce 2008

Ústecký kraj v roce 2008 podpořil činnosti v oblasti zemědělství prostřednictvím „Programu směřujícího k rozvoji zemědělství a venkovských oblastí v Ústeckém kraji pro rok 2008 až 2013“ (dále jen Program), který vyhláší Ústecký kraj. Předmět podpory Programu spočívá ve čtyřech základních dotačních titulech, které jsou konkretizovány v jednotlivých bodech:

Dotační titul č. 1:

Investiční podpora do zemědělských hospodářství, který si klade za cíl podporovat:

- snížení výrobních nákladů,
- diverzifikaci zemědělské produkce,
- zlepšení kvality produkce,
- ochranu a zlepšení životního prostředí nebo zlepšení hygienických podmínek nebo dobrých životních podmínek zvířat.

Dotační titul č. 2:

Investiční a neinvestiční podpora vedoucí k zachování krajiny a tradičních staveb, který si klade za cíl podporovat:

- zachování tradičního charakteru krajiny,
- zachování urbanistických dominant a stavebních prvků.

Dotační titul č. 3:

Investiční podpora v souvislosti se zpracováním a uváděním zemědělských produktů na trh, který si klade za cíl podporovat:

- vznik nových provozoven,
- zlepšení kvality produkce stávajících provozoven.

Dotační titul č. 4:

Neinvestiční podpora pro seskupení producentů, který si klade za cíl podporovat:

- soustředit nabídku produkce,
- přizpůsobit produkci požadavkům trhu.

Dotační titul č. 5:

Technická neinvestiční podpora v odvětví zemědělství, který si klade za cíl podporovat:

- zajišťování technické podpory zemědělské veřejnosti Ústeckého kraje,
- zajišťování informovanosti v oblasti nejnovějších poznatků, zemědělského marketingu,
- zajišťování pomoci žadatelům při zpracování žádostí o podporu na realizaci opatření zlepšení efektivity zemědělské výroby z vnějších a národních zdrojů.

V roce 2008 bylo z Programu podpořeno 29 projektů celkovou částkou 5.361 tis. Kč.

Počet podpořených projektů podle jednotlivých dotačních titulů v roce 2008

Dotační titul	1	2	3	4	5
Počet podpořených projektů	17	6	0	1	5

Obecná charakteristika

Rozloha pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL)	159 951 ha, tj. 29,36 % území kraje
Z toho výměra porostní půdy	156 642 ha, tj. 97,93 %.
Z toho výměra bezlesí, jiných a ostatních pozemků	3 309 ha, tj. 2,07 %
V kategorii lesů hospodářských	124 973 ha, tj. 78,13 %
V kategorii lesů zvláštního určení	27 123 ha, tj. 16,95 %
V kategorii lesů ochranných	7 855 ha, tj. 4,92 %
Druhová skladba dřevin *	
smrk ztepilý	26,1 %
borovice (b. lesní, b. černá, b. banksovka a další)	7,6 %
modřín	6,8 %
smrkové exoty (s. pichlavý, s. černý, s. sivý a další)	4,2 %
ostatní jehličnaté (kosodřevina, douglaska a další)	0,7 %
Celkem jehličnaté dřeviny	45,4 %
bříza (b. bradavičnatá, b. pýřitá)	12,5 %
dub (d. letní, d. slavanský, d. zimní, d. pýřitý a další)	10,6 %
buk	8,7 %
jasan (j. ztepilý, j. americký, j. úzkolistý)	5,0 %
javor (j. mléč, j. klen, j. babyka, j. jasanolistý a další)	4,6 %
ostatní listnaté (olše, lípy, topoly, vrby, akát, habr)	22,2 %
Celkem listnaté dřeviny	54,6 %

*(data z národní inventarizace lesů ČR 2001-2004)

Vlastnictví lesů

Vlastník	% zastoupení
Státní lesy (LČR)	63,8
Státní lesy (Vojenské lesy)	1,0
Státní lesy v Národním parku	4,3
Ostatní státní lesy	1,5
Obecní a městské lesy	8,3
Lesy práv. osob a družstev	4,6
Lesy fyzických osob	5,4
Ostatní (neznámý majitel)	11,1
Celkem	100

(data z národní inventarizace lesů ČR 2001-2004)

Krajským úřadem Ústeckého kraje je vyhlášeno 14 genových základů. Jedná se o komplexy lesních porostů s významným podílem cenných regionálních populací lesních dřevin o rozloze, jež postačuje k udržení biologické různorodosti populace, která je schopna vlastní reprodukce.

Mezi významné domény v Ústeckém kraji mimo jiné patří bučiny na Bouřňáku, svahové bučiny Krušných hor, lesní porosty na rašeliništích v Krušných horách, bučiny na Hrazeném, lesní porosty na Špičáku u Šluknova, Těchlovické bučiny, lužní lesy v Přírodním parku Dolní Poohří a borovice Na Černčí u Julčína.

Zdravotní stav lesů

Mezi největší škůdce lesa v Ústeckém kraji patří lýkožrout smrkový (LČR zpracovaly v roce 2008 24 648 m³ kůrovcového dřeva). Výskyt ostatních kalamitních škůdců jako je ploskohřbetka smrková, bekyně mniška a obaleč modřínový je průběžně monitorován, škody jimi způsobené jsou zanedbatelné. Nemalé škody způsobil v roce 2008 i vítr (LČR zpracovaly 47 226 m³ dříví z větrných polomů).

LČR s.p., jako jeden z největších vlastníků lesních pozemků eviduje škody způsobené zvěří v celkové částce 3,5 mil. Kč.

Pro porosty náhradních dřevin V Krušných horách byly v 70. letech 20. století vybrány dřeviny (bříza pýřitá, smrky pichlavý, modřín opadavý, jeřáb ptačí, borovice lesní apod.) potenciálně schopné prosperovat na stanovištích silně narušených lidskou činností. V současné době však porosty smrku pichlavého velice rychle chřadnou, nedochází

k obměně starých jehlic za jehlice nové. Vzniklá situace byla vyhodnocena Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti, Lesní ochrannou službou. Jediným možným řešením tohoto problému bude finančně velmi náročná postupná přeměna takto postižených porostů na porosty s cílovou porostní skladbou. Tuto přeměnu bude nutné realizovat s ohledem na celkový charakter a dynamiku chřadnutí náhradních porostů a zabránit tak nežádoucímu odlesnění Krušných hor.

Projekty a podpora v lesích Ústeckého kraje

V roce 2008 byla dokončena 1. část Projektu obnovy lesa v imisní oblasti Krušných hor 2009 – 2037. Pilotní realizační dokumentace, ve které jsou návrhy konkrétních pěstebních opatření ve vybraných porostech a porostních skupinách náhradních dřevin s horizontem realizace 2009 – 2011 je využitelná jako podklad k žádosti o podporu v rámci Operačního programu Životního prostředí, oblast podpory 6.3.

Program poskytování podpor hospodaření v lesích v Ústeckém kraji rok 2007 – 2008

V roce 2008 Ústecký kraj vyplatil majitelům lesa částku 24 563 480 Kč. Předmětem podpory je především obnova, ochrana, zajištění a výchova porostů, podpora přírodě blízkého hospodaření v lesích a ostatní hospodaření v lesích. Tyto dotace celkem čerpalo 64 oprávněných žadatelů.

Na území Ústeckého kraje je celkem 16 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, které vykonávají státní správu myslivosti v rámci 337 uznaných honiteb, z toho je 304 honiteb pronajatých a 33 honiteb vykonává právo myslivosti ve vlastní režii. Z pohledu vlastnických vztahů k honitbám je 120 honiteb vlastních a 217 honiteb společenstevních. Dále je zde 7 obor a 4 bažantnice. Celková honební plocha je 425 053 ha, z toho připadá 243 957 ha na zemědělskou půdu, 147 978 ha na lesní půdu, 4 009 ha na vodní plochu a 29 109 ha na ostatní plochy. Na území Ústeckého kraje vlastní platné lovecké lístky 5 670 osob a k myslivosti je využíváno 1 645 lovecky upotřebitelných psů. Nejvíce je zastoupena skupina ohařů (571

ks), jezevčíků (340 ks), teriérů (246 ks) a barvářů (220 ks). Využívání lovecky upotřebitelných psů k lovu je a bude nutností, a to hlavně v návaznosti na neustále se zvyšující stavy černé zvěře a její problematický odlov.

Myslivecky je zde obhospodařována téměř veškerá zvěř, která se vyskytuje na území ČR. Ze zvěře spárkaté je to zvěř jelení (5416 ks), daňčí (799 ks), mufloní (1301 ks), srnčí (6401 ks), prase divoké - černá zvěř (12352 ks), kamzičí zvěř (9 ks) a zvěř sika (247 ks). Ze srstnaté zvěře pak zajíc (3120 ks). U zvěře pernaté je to hlavně zvěř bažantí (16954 ks) a kachna divoká (4591 ks). V odlovu vodní pernaté to je ještě lyska černá (105 ks), polák velká chocholačka (52 ks) a husa

polní, běločelá a velká (58 ks). U dalších druhů zvěře převažuje hlavně odlov lišky obecné (5516 ks), kuny lesní a skalní (513 ks), jezevce lesního (223 ks), psíka mývalovitého (56 ks), holuba hřivnáče (822 ks), straky obecné (779 ks), vrány obecné (281 ks), hrdličky zahradní (162 ks) a po vydání výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněného druhu podle zákona o ochraně přírody a krajiny i kormorána velkého (31 ks). Ze zvěře škodící myslivosti je dále zajímavý i údaj o počtu odlovených toulavých psů (118 ks) a toulavých koček (1153 ks). V rámci území kraje je zaznamenán i výskyt bobra evropského (23 ks), vydry říční (43 ks), jeřábka lesního (38 ks) a tetřívka obecného (454 ks).

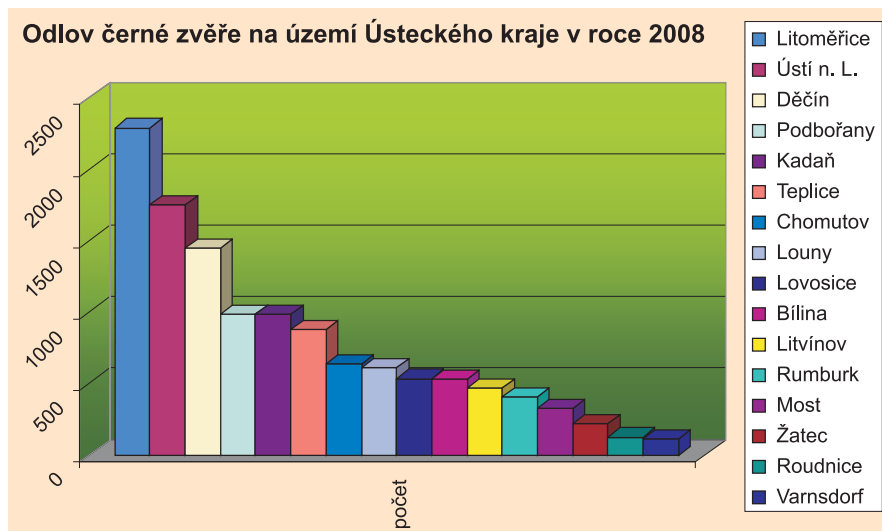
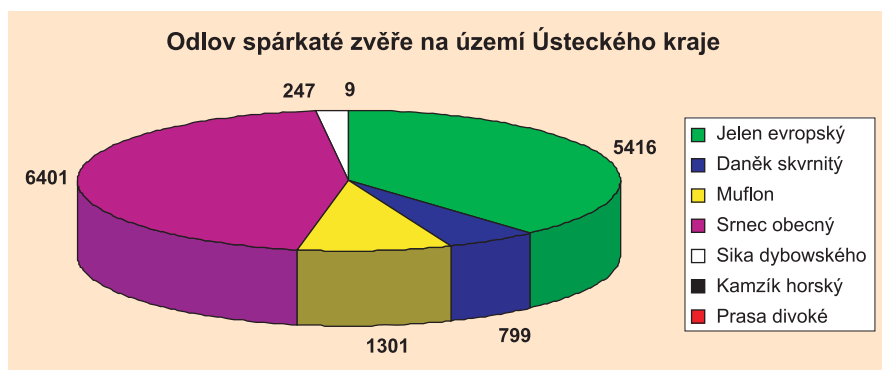
(Zdroj: KÚÚK)

Zdravotní stav zvěře

K ozdravným akcím zvěře i nadále patří předkládání vakcinace proti vzteklině liškám, snižování invaze parazitů pernaté i srstnaté zvěře, zejména kokcidíí na Roudnicku a před-

kládání premedikovaného krmi-va proti ekto a endoparazitům (např. tularémie, myxomatóza, střechovitost a brucelóza) pernaté i srstnaté zvěři. U černé zvěře se ze zákona provádí kon-

Škody zvěří

S cílem udržet škody zvěří v Krušných horách na přijatelné úrovni, bylo připraveno vyhlášení oblasti chovu jelena evropského, které zakládá předpoklady pro jeho lepší chov, plánování odlovu a jeho skutečné plnění. Dalším velkým fenoménem jsou škody černou zvěří. S tímto problémem se musí hlavně ztotožnit uživatelé honiteb (myslivci, myslivecká sdružení, lovci), a musí pro snížení stavu této zvěře udělat maximum, a to jak v chovu (správné přikrmování, dodržování chovatelských postupů), tak i v lovu (správná struktura odlovu, místa odlovu). Odlov této zvěře bude i nadále problematický, a to jednak z důvodu způsobu života této zvěře, tak i z pohledu výskytu. Divoká prasata v dnešní době již navštěvují okraje obcí, a tvoří zde nemalé škody v zahrádkářských koloniích (např. Brná, Sřekov) a v zahradách u rodinných domů apod. Nejvíce se na odlov zvěře černé za myslivecký rok 2008 podílely okresy Litoměřice (2291 ks), Ústí nad Labem (1753 ks) a Děčín (1453 ks).

troly na přítomnost parazitujícího hlísty, kterým je svalovec stočený (*Trichinella spiralis*) tak, aby nemohlo dojít k onemocnění konzumentů zvěřiny (masa) z této zvěře. Toto onemocnění nelze podceňovat, jelikož při silném napadení tímto parazitem hrozí smrt u hostitele a i při včasné léčbě zůstávají po celý život následky. Státní správa myslivosti v Ústeckém kraji, velice úzce v tomto směru spolupracuje se Státní veterinární správou, tak aby byl vyšetřen každý ulovený jedinec černé zvěře.

Chov, ochranu a lov ryb a dále způsoby hospodaření na rybářských revírech a v rybníkářství upravuje ve svých ustanovení zákon č 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráž, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství).

V současné době je lov ryb prováděn zejména v rybářských revírech a v rybníkářství. Na území Ústeckého kraje je většinovým uživatelem rybářských revírů územní složka občanské-

ho sdružení Českého rybářského svazu - Severočeský územní svaz Ústí nad Labem, který sdružuje 35 000 členů ve 47 místních organizacích.

Severočeský územní svaz Ústí nad Labem obhospodařuje 162 rybářských revírů (94 mimopstruhových rybářských revírů a 68 pstruhových rybářských revírů) o celkové výměře 5145 ha. Z toho připadá na mimopstruhové rybářské revíry 4701 ha a na pstruhové 444 ha. Na území Ústeckého kraje je dále evidováno 12 mimopstruhových rybářských revírů, tzv.

„soukromých vod“, které provozují soukromé subjekty.

V roce 2008 bylo na rybářských revírech Českého rybářského svazu, Severočeského územního svazu uloveno 420 tun ryb, z toho v mimopstruhových rybářských revírech činil úlovek cca 400 tun ryb a na pstruhové rybářské revíry připadá přibližně 20 tun ryb.

V následující tabulce jsou uvedeny počty kusů vybraných zástupců lovených druhů ryb na udici na mimopstruhových a pstruhových rybářských revírech v Ústeckém kraji v roce 2008:

Druh ryby	Mimopstruhové rybářské revíry (ks)	Pstruhové rybářské revíry (ks)
kapr obecný	14 7545	2 818
lín obecný	4 052	148
cejn velký	28 454	253
štika obecná	6 394	219
candát obecný	3 815	110
sumec velký	1 178	9
pstruh obecný	908	6 481
pstruh duhový	437	15 442
lipan podhorní	183	1 872

(Zdroj: Český rybářský svaz)

Program „Losos 2000“ - losos v našem kraji

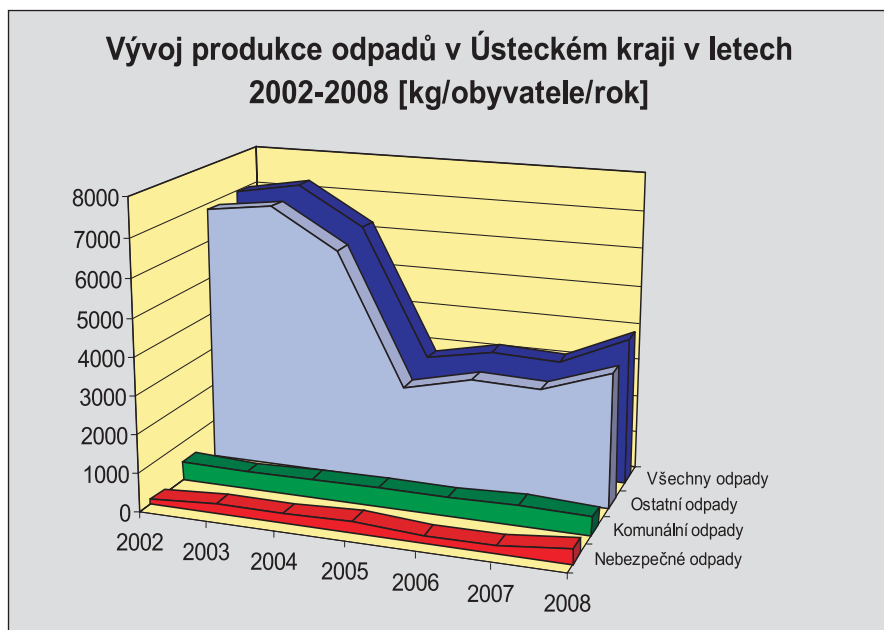
Losos obecný je dravá tažná ryba z čeledi lososovitých, jenž byl v minulosti zcela běžně loven v řece Labi a v jeho přítocích (Kamenice, Ploučnice, Bílina, Ohře) při tzv. „tahu“. Tento velmi zajímavý druh lososovité ryby z našich řek vymizel v průběhu 20. století a to zejména z důvodu znečištění vod a realizací rozličných staveb na vodních tocích

(zdymadla, přehrad, jezy) které výrazně ovlivní přirozený životní cyklus lososa. Od roku 1997 Český rybářský svaz, Severočeský územní svaz spolu s Německým rybářským svazem zajišťují společně program „Losos 2000“, jehož cílem je vytvořit v českých řekách stabilní a na umělém vysazování nezávislou populaci lososa obecného. Pro vysazení lososa

byly na území Ústeckého kraje vybrány řeky v minulosti lososem obývané, relativně průchodné ve smyslu tahu lososa a navazující na lokality vysazení v Německu. Podle těchto kritérií byly vybrány toky Hřenská Kamenice, Chřibská Kamenice, Ploučnice, Ohře a Libocký potok. Celkem bylo v roce 2008 vysazeno 200 tisíc kusů plůdku. Kolem 5% se vrátí zpět do našich řek naklást jikry. Snahou je, aby se toto číslo ještě zvýšilo. Jedenáct let soustavné práce a peněz (od roku 1997 bylo na program vynaloženo 15 mil Kč) přináší první ovoce. Lososi se do našich vod prokazatelně vrátili, což dokazují kontrolní odlovy na řece Kamenici a také náhodné odchvy rybářů.

Odpady

Odpadové hospodářství Ústeckého kraje je do značné míry ovlivněno expanzí nově vznikajících výroben a poměrně velkým množstvím průmyslových zařízení, což je charakterizováno především zvýšenou produkcí stavebních a průmyslových odpadů. Celková produkce odpadů Ústeckého kraje posledních let byla doposud ustálená na 2,5 mil. tun odpadů za rok. Tento trend byl však v roce 2008 narušen významným nárůstem na 3,2 mil. tun odpadů za rok a téměř zdvojnásobením roční produkce nebezpečných odpadů. Toto navýšení bylo způsobeno především nárůstem objemu odpadů ze sanací starých zátěží.

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

Produkce a nakládání s odpady v roce 2008 v Ústeckém kraji (tis. t)

Produkce a způsob nakládání	Kategorie	
	Ostatní	Nebezpečné
Produkce odpadů celkem	2 945,8	324,3
Úprava nebo využití odpadů	1 993,6	156,7
Odstranění skládkováním	503,8	10,2
Odstranění spalováním	0,7	19,7

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

Produkce komunálního odpadu v roce 2008 mírně klesla, avšak způsob dalšího nakládání s ním se nemění - jednoznačně převažuje skládkování. V roce 2008 bylo 94 % komunálních odpadů skládkováno. Nebylo tedy zaznamenáno ani snížení množství komunálních odpadů

ukládaných na skládky a s ním i množství uloženého biologicky rozložitelného odpadu (BRKO), a to navzdory tomu, že ve vydávaných povoleních k provozování skládek je skládkování biologicky rozložitelné složky potlačováno. Vývoj produkce vyříděných biologicky rozložitelných

komunálních odpadů sice svědčí o zvýšení třídění těchto odpadů, nebylo však dosaženo snížení množství směsných komunálních odpadů, jak by se dalo očekávat. Nastupující separátní sběr BRKO je využíván přednostně pro odpady ze zahrad, které se do systému komunálních odpa-

Skládka odpadu v krajině

dů dosud nedostaly, neboť byly kompostovány na zahradách u rodinných domů.

Hlavními producenty odpadů Ústeckého kraje jsou Mondi Štětí, a.s., Železářny Veselí, a.s., AGC Automotive Czech a.s. a dále stavební a sanační firmy.

K největším producentům nebezpečných odpadů v roce 2008 patří především společnosti provádějící sanační práce. Jsou to zejména: Dekonta, a.s. (Tlaková plynárna Úžín), GEO-SAN GROUP, a.s (Spolchemie), Purum s.r.o. (bývalý areál ROSS Roudnice nad Labem), Speciální stavby Most (Unipetrol RPA), AVE CZ odpadové hospodářství (Unipetrol RPA).

Kromě produkce stavebních a demoličních odpadů ze sanačních prací jsou dalšími významnými producenty nebezpečných odpadů: Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a.s. (organická halogenovaná rozpouštědla, promývací kapaliny a matečné louhy), Eurosup spol. s r. o. (průsaková voda ze skládek), Alcan Děčín Extrusions s.r.o. (hořlavé stěry), Magnesium Elektron CZ s.r.o. (solné strusky).

Mezi nejvýznamnější zařízení na odstraňování odpadů patří skládky. Na území Ústeckého kraje bylo v roce 2008 provozováno 15 skládek, z toho 11

skládek ostatních odpadů a 4 skládky nebezpečného odpadu. Jako příklad lze jmenovat skládku: Všebořice – Podhoří (Ústí nad Labem), Tušimice (Kadaň), Celio (Litvínov), Modlany (Teplice), SONO (Lovosice) a Orlík (Děčín). V současné době je řada dosluhujících kazet provozovaných skládek uzavírána a tyto jsou postupně rekultivovány. Během roku 2008 byl ukončen provoz skládky inertních odpadů Jedlová Hora. Škálu zařízení k odstraňování odpadů na území kraje doplňuje spalovna nebezpečných odpadů SITA CZ a.s (Ústí nad Labem).

Nejvýznamnější zařízení na

využívání odpadů jsou: Lafarge Cement, a. s. (Čížkovice) – energetické využití odpadů a výroba paliva z odpadů, CANNONNER a.s. (Horní Jiřetín) – recyklace kovů, kompostárna EKODENDRA, s.r.o. (Teplice) a kompostárna Ahníkov (Chomutov), Ravel spol. s.r.o. (Ústí nad Labem) – recyklace stavebních odpadů, Papírna APIS (Česká Kamenice).

Aktuální seznam všech provozovaných zařízení ke sběru, výkupu, odstraňování nebo využívání odpadů v Ústeckém kraji je uveden na webových stránkách Ústeckého kraje - <http://websouhlasys.kr-ustecky.cz/>.

Stavby pro odpadové hospodářství ukončené v roce 2008

V roce 2008 nebyla na území Ústeckého kraje ukončena žádná významná stavba velkokapacitního zařízení na využití nebo odstranění odpadů. Vznikaly zde pouze menší zařízení pro nakládání s odpady, např. sběrný a výkupný, zařízení na zpracování plastů, recyklační centra stavebních odpadů apod. Jako příklad nově vzniklého zařízení lze uvést Kompostárnu SONO

o roční kapacitě 1000t odpadů, umístěnou na vodohospodářsky zabezpečené ploše skládky komunálního odpadu SONO Čížkovice.

Na podporu projektů, které se zaměřují na zkvalitnění nakládání s odpady (např. vybudování třídírny odpadů, kompostárny, vybavení sběrný odpadů atd.), snížení produkce odpadů nevhodných pro další zpra-

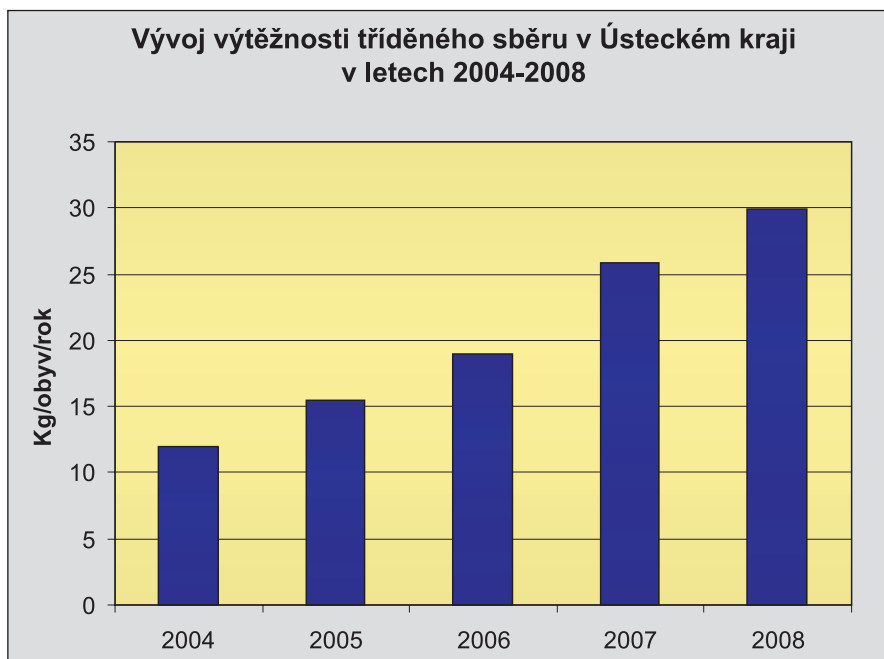
cování a odstraňování starých ekologických zátěží je zaměřen Operační program životního prostředí v prioritní ose č. 4. V roce 2008 bylo na Státní fond životního prostředí, regionální pracoviště Ústí nad Labem, podáno celkem 27 žádostí o poskytnutí dotací v rámci této prioritní osy, z čehož bylo následně schváleno 21 žádostí.

Již čtvrtým rokem pokračuje

projekt Ústeckého kraje a autorizované obalové společnosti EKO-KOM realizovaný s cílem zvýšení výtěžnosti separovaného odpadu z obcí (zejména papíru, skla a plastů). Do třídění komunálního odpadu je již intenzivně zapojeno 343 měst a obcí Ústeckého kraje. V roce 2008 došlo ke zvýšení výtěžnosti tříděného sběru o dalších 15 %, v absolutních číslech to znamená, že v současné době obyvatelé Ústeckého kraje vytrídí 29,9 kg odpadu na osobu a rok. Díky tomuto projektu v roce 2008 přibýlo v Ústeckém kraji 404 sběrných nádob na tříděný odpad a dále 100 nádob z mimořádného nákupu společnosti EKO-KOM, a.s. Obyvatelé Ústeckého kraje tak nyní mají k dispozici celkem 12 460 kontejnerů na tříděný odpad.

Pro podporu propagace Operačního programu infrastruktura a realizace opatření Plánu odpadového hospodářství Ústeckého kraje byl koncem roku 2008 zahájen společný projekt Ministerstva životního prostředí a Ústeckého kraje „Sběrné nádoby do veřejných institucí, a zejména do školských zařízení“. Tento projekt byl zaměřen zejména na distribuci sběrných nádob do škol, dětských domovů, na úřady, do věznic, nemocnic, knihoven a jiných veřejných institucí. Projekt zahrnoval též informační a mediální kampaň týkající se odděleného sběru komunálních odpadů. Předmětem distribuce byly jak kovové tak plastové nádoby na tříděný odpad do interiéru, venkovní pojízdné nádoby pro sportovní akce či venkovní kompostéry.

V roce 2008 byl v Ústeckém kraji zaznamenán vysoký nárůst výtěžnosti sběru elektrozařízení. Množství zpětně odebraných

(Zdroj: Krajský úřad Ústeckého kraje)

domácích spotřebičů se oproti roku 2007 více než zdvojnásobilo (2,1 kg/osobu). V případě odběru IT, hraček a podobných spotřebitelských zařízení došlo

v roce 2008 k téměř 90 % nárůstu. V případě zpětně odebraných světelných zdrojů a svítidel došlo pouze k nepatrnému zvýšení na 62 t.

Za starou ekologickou zátěží je považována kontaminace horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti. Zejména se jedná o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy apod.

Privatizace státních podniků po roce 1989 nastartovala nový proces v řešení některých starých ekologických zátěží. Stát tehdy volil mezi dvěma cestami. Jednou z cest bylo privatizovat státní podniky za ceny snížené o podíl starých zátěží a odpovědnost za ně přenést v plném rozsahu na nového majitele a druhou cestou bylo prodat podniky za tržní ceny a zavázat stát k likvidaci starých zátěží z prostředků získaných z privatizace. Stát se rozhodl pro druhou variantu. Mezi Fondem národního majetku ČR (FNM ČR) a nabyvateli privatizovaných podniků byly uzavírány tzv. „ekologické smlouvy“ o úhradě nákladů vynaložených na vypořádání ekologických závazků vzniklých před privatizací. Zrušením FNM ČR byla přenesena působnost na Ministerstvo financí ČR (MF ČR).

Proces odstraňování starých ekologických zátěží v režimu „ekologických smluv“ pokračoval i v roce 2008. Nejvýznamnějšími z těchto zátěží na území Ústeckého kraje s dosud nedokončeným procesem odstraňování jsou zátěže v bývalém Chemopetrolu, a.s. Litvínov (dnes UNIPETROL RPA, s.r.o.), ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu akciové společnosti Ústí nad Labem a v Tlakové plynárně Ústí nad Labem a.s. v lokalitě Úžín.

UNIPETROL Litvínov

Stará ekologická zátěž je evidována jak v samotném průmyslovém areálu Záluží, tak na jeho okolních skládkách. Jedná se zejména o skládky tekutých kalů Růžodol, skládky popílku K3 a K4 a jejich předpolí, skládku tuhých průmyslových odpadů, skládky vápenných kalů a skládku UHLODEHTA. Znečištění lokalit je zejména zbytky dehtů a odpadů z rafinace ropy, ropnými látkami, vápennými kaly s fenoly a popílky.

Na základě „ekologické smlouvy“ bylo v roce 2008 na sanační práce této ekologické zátěže čerpáno 144 milionů korun. Celkové náklady hrazené z prostředků MF ČR na odstraňování této ekologické zátěže činí od zahájení sanačních prací 1 992 milionů korun. Očekávané budoucí náklady činí cca 2 755 milionů korun.

Spolek pro chemickou a hutní výrobu

Předmětem sanačních prací je realizace nápravných opatření v areálu závodu v centru Ústí nad Labem, kde se nachází kombinované znečištění nesaturované a saturované zóny. Ekologické zátěže způsobené činností provozů před privatizací jsou představovány znečištěním budov, zemin a podzemní vody zejména chlorovanými uhlovodíky, aromatickými uhlovodíky a polyaromatickými uhlovodíky, organickými chlorovanými pesticidy, ropnými látkami a kovy, zejména olovem, rtutí a arsenem.

Kromě vlastního areálu společnosti pokračovaly také práce v areálu asanované uzavřené

skládky Chabařovice, kde v roce 2008 probíhala na celém skládkovém tělese a jeho předpolí předepsaná pěstební péče, po dokončené technické rekultivaci zemníku probíhaly předepsané cykly biologické rekultivace a postsanační monitoring všech složek životního prostředí.

Na základě „ekologické smlouvy“ bylo v roce 2008 na sanační práce této ekologické zátěže čerpáno cca 141 milionů korun, z toho v areálu společnosti cca 130 milionů korun a v areálu asanované skládky cca 11 milionů korun.

Tlaková plynárna Ústí nad Labem

Stará ekologická zátěž je evidována v prostoru bývalého výrobního areálu Tlakové plynárny, který byl od roku 1961 využíván jako závod na výrobu svítiplynu. Výroba svítiplynu se prováděla dvěma způsoby, a to tlakovým zplyňováním uhlí v tlakových generátorech a od roku 1976 také katalytickým štěpením zemního plynu.

V roce 2008 byl proveden před-sanační doprůzkum, v jehož rámci byla lokalizována místa a charakter znečištění stavebních objektů, jímek, zemin a podzemních vod s vymezením 4 kontaminačních mraků. Bylo zjištěno překročení limitů znečištění zejména ropnými látkami, benzenem, fenoly a naftalenem.

V roce 2008 pokračovaly v prostoru bývalých objektů „Fenolka“ a „Tankoviště“ práce na odstraňování ekologické havárie z roku 2007, kdy došlo k havarijnímu úniku těžkého a lehkého hnědouhelného dehtu z tanků v těchto bývalých provozech.

(Zdroj: ČIŽP OI Ústí nad Labem)

Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta

Pod pojmem ekologická výchova v nejširším slova smyslu je nutno chápat veškeré výchovně vzdělávací působení, jehož cílem je zvyšovat spoluodpovědnost za současný i budoucí stav přírody a životního prostředí. Cílem je rovněž utváření ekologicky příznivé hodnotové orientace, které na základě přirozené vstřícnosti a citlivosti lidí, kladou důraz na dobrovolnou střídmost, na nekonsumní, duchovní kvality života. Jedná se o dosažení vyváženého souladu nezbytných odborných ekologických poznatků s citovými a smyslovými prožitky, které pomáhají nalézat a upevňovat vztah k přírodě, rozvíjet úctu k životnímu prostředí, v neposlední řadě včetně zkvalitňování mezilidských vztahů. Ekologická výchova spočívá v poznává-

ní a respektování zákonitostí ve vztazích člověka a prostředí, a na globální úrovni člověka a biosféry.

V roce 2008 byl Ústeckým krajem vyhlášen „Program rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji pro rok 2008“ (dále jen „Program“), jehož cílem je ve čtyřech dotačních titulech podpořit v Ústeckém kraji rozvoj ekologické výchovy a její osvěty v duchu zmíněných charakteristik. Vyčleněné finanční prostředky z rozpočtu kraje umožňují v určitém rozsahu nejrůznějším subjektům, kterými mohou být občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, obce nebo svazek obcí, školy a další příspěvkové organizace aj., zvyšovat povědomí o zákonitostech životního prostředí, upevňovat a rozvíjet pozitivní vta k hodnotám přírody u dětí nejrůznějšího věku, zvyšovat erudici v oblasti ekologické výchovy u pedagogických pracovníků všech typů škol a aprobací. Dále je nutné zmínit snahu o podporu aktivní role škol při vytváření mimoškolních aktivit s enviromentální tematikou, včetně zajišťovaných spolupráce se zahraničními partnery v této

oblasti. V rámci Programu je možné podpořit realizaci konkrétních projektů v oblasti EVVO určených k ochraně přírody, životního prostředí a zajištění trvale udržitelného rozvoje se zaměřením na budování a péči o naučné stezky, obnovu studánek, revitalizaci vodních toků a zadržení vody v krajině, záchranné stanice pro hendikepované živočichy a záchranné programy pro ohrožené živočichy.

S ohledem na výši rozpočtu Programu bylo v roce 2008 schváleno a podpořeno 8 projektů v celkové výši poskytnuté dotace 370 000 Kč. Větší část podpořených projektů bylo zaměřených na oblast odpadového hospodářství, konkrétně byly řešeny způsoby omezování produkce odpadů v domácnostech, třídění vzniklého odpadu a jeho následné rozličné efektivní využívání. V dalších projektech byla podpořena mimoškolní aktivita dětí se zaměřením na vytváření kladného vztahu k přírodě, podněcování logického uvažování, řešení problémů v oblasti ochrany životního prostředí apod. Do projektů byli zapojeni žáci, učitelé, rodiče, ale i také široká veřejnost.

Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje a Agenda 21

Česká republika se na Světovém summitu v Johannesburgu zavázala v rámci zemí EU do 1.1.2005 zpracovat a implementovat národní strategii udržitelného rozvoje.

Smyslem zpracování národní strategie udržitelného rozvoje bylo vytvořit celospolečensky přijatelný koncepční dokument, jehož svobodné respektování a průběžná aktualizace trvale zlepší život občanů, upevní demokratický politický systém ČR. Strategie udržitelného rozvoje by se měla stát východiskem pro zpracování koncepčních dokumentů sektorových politik a pro strategické rozhodování. Strategie udržitelného rozvoje České republiky byla schválena Vládou na zasedání dne 8. prosince 2004

usnesením č. 1242. Dokument vytyčuje hlavní cíle ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje zpravidla k horizontu r. 2014. Podstatou udržitelnosti je podle strategie naplnění tří základních cílů:

- sociální rozvoj, který respektuje potřeby všech;
- účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů a;
- udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti.

V roce 2004 se Ústecký kraj přihlásil k projektu „Podpora při přípravě strategie udržitelného rozvoje ve vybraných krajích ČR“, v jehož rámci došlo k pilotnímu zpracování předkládané Strategie udržitelného rozvoje Ústecké-

ho kraje 2006 – 2020. Na rozdíl od Programu rozvoje Ústeckého kraje má Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje 2006 – 2020 za cíl udat rámec dlouhodobého rozvoje kraje, který bude aplikovat principy konceptu udržitelného rozvoje a bude v souladu s mandátem udržitelného rozvoje lidstva UNDP a v kontextu se Strategií udržitelného rozvoje České republiky. Udržitelný rozvoj je horizontálním tématem Evropské unie.

V roce 2008 byla provedena aktualizace indikátorů Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje, tak aby byly sledovatelné Českým statistickým úřadem.

(Zdroj: Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje 2006 – 2020)

Přehled existujících procesů místní Agenda 21 v Ústeckém kraji

Místní Agenda 21 (MA 21) je program pro uplatnění udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Vychází z požadavku celistvosti přístupu k rozvoji a vyváženého zastoupení všech jeho aspektů - ekonomického, sociálního a environmentálně šetrného. Mezi jeho základní principy patří participace občanů a skupin na rozhodování o veřejných záležitostech, veřejné řešení problémů a partnerství. Jinými slovy se jedná o co nejširší, dlouhodobou a pozitivní diskusi mezi úřady, samosprávou, soukromými podniky, nevládními organizacemi a občany. Místní Agenda 21 má původ v dokumentu Agenda 21, v kapitole 28 "Iniciativy místních úřadů na podporu Agendy

21", který byl schválený Světovým summitem o životním prostředí a rozvoji v Riu 1992 (UNCED). Česká republika se jako signatář Agendy 21 zavázala programy MA 21 uplatňovat.

Od roku 2001 Ústecký kraj, v souladu s výše uvedenými doporučeními a závazky, realizuje a podporuje projekty na základě strategického plánování s přímou účastí veřejnosti. Místní programy Agendy 21 jsou tak aplikovány i v některých obcích a městech Ústeckého kraje.

Ústecký kraj je zaregistrován v kategorii Zájemce v Oficiální evidenci Místní agendy 21 ČR, čímž deklaruje svůj zájem o proces MA 21 jako takový. Cílem Databáze MA 21 je poskytnout

municipalitám jednoduchý nástroj pro prezentaci naplňované úrovně procesu MA 21 dle oficiálně stanovených podmínek. V téže databázi jsou evidována v kategorii Zájemce také města Krásná Lípa, Roudnice nad Labem, Štětí a Varnsdorf, v kategorii B města Litoměřice a Ústí nad Labem.

Města Litoměřice, Ústí nad Labem, Štětí a Varnsdorf jsou členy také Národní sítě Zdravých měst České republiky, které sdružuje obce a města, která se snaží utvářet město jako kvalitní a příjemné místo pro život na základě dohody s obyvateli.

V síti Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj, o.s. (TIMUR) jsou zapojeny města Bílina, Most, Roudnice nad Labem, Litoměřice, Krásná Lípa a Rumburk. Jde o sdružení nestátních neziskových organizací a partnerských měst, jehož posláním je podporovat udržitelný rozvoj měst, obcí a jejich sdružení v ČR zaváděním místních indikátorů udržitelného rozvoje

V roce 2008 byl ukončen projekt „Ústecko – živý region“. Jeho hlavním cílem byl rozvoj kvalifikace pracovníků veřejné správy, vzdělávacích a informačních institucí a NNO Ústeckého kraje v oblasti nástrojů strategického plánování a vyhodnocování udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Do projektu bylo aktivně zapojeno pět měst kraje, a to Bílina, Krásná Lípa, Litoměřice, Roudnice nad Labem a Rumburk.

Ke konci roku 2008 byl také zahájen projekt „Krásná Lípa - náš bezpečný domov“, který navazuje na projekt „Ústecko – živý region“.

(Zdroj: CENIA, portál NSZM,
portál TIMUR,
portál Ústavu pro ekopolitiku)

Voda

Přes dlouhodobě pozitivní trend v celkovém množství odstraněného znečištění v odpadních vodách se zatím nedaří změnit situaci na některých menších tocích, na nichž je obvykle čištění odpadních vod do nich vypouštěných z malých obcí spojeno s vyššími měrnými náklady a potýká se dlouhodobě s nedostupností finančních zdrojů.

Velmi nepříznivá zůstává situace na řece Bílině, v jejímž povodí je koncentrováno mimořádné množství zdrojů odpadních vod i starých zátěží. Rovněž v roce 2008 zde došlo v letních měsících k havárii spojené s výskytem ropných uhlovodíků způsobené pravděpodobně starými zátěžemi v oblasti Záluží u Litvínova a k prohloubení kyslíkového deficitu, který si vyžádal nadlepšová-

ní průtoků mimořádnými manipulacemi v rámci Podkrušnohorské vodohospodářské soustavy. Je zřejmé, že trvalé zlepšení velmi nepříznivého stavu toku zejména v úseku Dolní Jiřetín – Chánov je podmíněno nejenom opatřeními na zdrojích odpadních vod, ale rovněž jeho revitalizací doprovázenou odstraněním kontaminovaných sedimentů z koryta toku.

Negativní trend zůstává všeobecně zachován rovněž ve stále narůstajícím zatížení povrchových vod rozpuštěnými anorganickými solemi z průmyslových zdrojů, a to zejména v ústecké průmyslové aglomeraci. Řešení tohoto problému je velmi nákladné a bylo proto značně zkomplikováno rozvojem ekonomické krize v závěru roku, která dopadla rovněž na dlouhodobé plány průmyslových podniků v oblasti ekologických investic.

Dlouhodobě se nedaří řešit problém ovlivnění řek Ohře a Ploučnice provozem velkého množství malých vodních elektráren, z nichž některé nedodržují stanovené minimální zůstatkové průtoky. Zjednání nápravy je v současné době velmi obtížné, neboť platná právní úprava neumožňuje podřídit dodržování minimálních zůstatkových průtoků na elektrárnách trvalému operativnímu dozoru vodohospodářského dispečinku.

V oblasti bilance vody se dále prohlubuje deficit zdrojů pro zemědělské závlahy v povodí Blšanky a Liboce, který stále více limituje zejména pěstování chmele. Z hlediska bilance vody i protipovodňové ochrany je rovněž problémem přetrvávající absence racionálního přístupu k nakládání s dešťovými vodami i systematické a důsledné úpra-

vy srážkoodtokových poměrů při územním plánování a při projektování a provádění staveb. Vzhledem ke značnému nárůstu zpevněných a nepropustných ploch, k němuž dochází prakticky ve všech částech kraje v souvislosti se zakládáním průmyslových zón a výstavbou obchodních a logistických center, jakož i vzhledem ke zvyšující se pravděpodobnosti přívalových srážek, nabývá tento fenomén na významu.

V oblasti zásobování pitnou vodou je třeba v nejbližší době počítat zejména s intenzifikací úpravárenské technologie na ÚV Meziboří, která se bude muset vyrovnat s očekávanými vzestupy koncentrací huminových látek v surové vodě. Ty jsou spojeny s přirozenými vegetačními změnami v povodí vodárenské nádrže Fláje i s postupnými změnami klimatu.

Odpady

Nadále se nedaří odklonit přiměřené množství biologicky rozložitelného odpadu od jeho odstranění skládkováním. V tomto směru je zřejmé, že se již nepodaří v tomto směru naplnit cíle stanovené Plánem odpadového hospodářství Ústeckého kraje a vyplývající z právních závazků České republiky vůči EU. To je způsobeno dlouhodobě relativně nízkou cenou skládkování, vlastnickým propojením provozovatelů skládek s provozovateli svozových systémů a rovněž neexistencí kapacit pro alternativní způsoby využívání či odstraňování směsného komunálního odpadu.

Závažným problémem je propad cen druhotných surovin, způsobený v závěru roku ekonomickou krizí. Problémy v odbytu druhotných surovin v závěru roku negativně ovlivnily celkovou úro-

veň využívání odpadu i ekonomickou situaci řady firem podnikajících v této oblasti.

Ekonomická krize rovněž dopadá na investiční záměry některých významných původců odpadu, které směřovaly k využití nebo prevenci vzniku odpadu. Stále častějším fenoménem je deklarování odpadů jako „výrobků“ a to bez ohledu na možný negativní vliv při jejich využití v nezabezpečených prostorech.

Ochrana přírody

Ochrana přírody v působnosti Ústeckého kraje se dlouhodobě prioritně zaměřuje na ochranu biodiverzity, jejíž úroveň je na území kraje jedna z nejvyšších v Evropě. V této oblasti zůstávají hlavním problémem dalekosáhlé a v historickém měřítku revoluční změny ve využívání krajiny, k nimž dochází v posledních

desetiletích s neobvyklou prudkostí.

Tyto změny jsou způsobeny nejen dlouhodobým ústupem od tradičních forem hospodaření v zemědělství a lesnictví, na nichž je v kraji závislá existence mnoha typů přírodních biotopů významných pro biodiverzitu, ale v posledních letech i masivním zaváděním evropských i národních dotačních programů kompenzujících ztrátu trhů se zemědělskými produkty a podporujících nové způsoby využití krajiny, například k výrobě energie z obnovitelných zdrojů. Vznikají tak celá odvětví zemědělských a výrobních činností závislých zčásti nebo zcela na dotacích z veřejných zdrojů, z nichž mnohé jsou spojeny s významnými zásahy do krajiny, ať už se jedná o větrné elektrárny, intenzivní kultury vysokoprodukčních energetických plodin, bioplynové stanice s nadproduk-

cí dusíkatých hnojiv, malé vodní elektrárny nebo fotovoltaické elektrárny. Některé podnikatelské aktivity v krajině zároveň přestávají sledovat tržní cíle; například produkce biomasy z dotované údržby travních porostů místy nenachází uplatnění na trhu a nakládá se s ní jako s odpadem, množí se zalesňování neplodných pozemků v obvodu teplomilné květeny, jejichž význam z hlediska budoucí produkce dřeva je nicotný, často však představují zbytky tzv. primárního bezlesí se stěžejním významem pro biodiverzitu. Po vlně hydrotechnických meliorací, která v 70. a 80. letech minulého století představovala z hlediska biodiverzy volné krajiny v Česku zřejmě nejmohutnější devastací kampaň v historii země, se tak začínají rýsovat další systémové hrozby pro biodiverzitu, a to v regionálním i nadregionálním měřítku.

Na všechny tyto změny v krajině musí orgány kraje i státu odpovědné za ochranu přírody reagovat především zintenzivněním úsilím o urychlené evidenční podchycení zbytků cenných přírodních biotopů se zastoupením vzácných a ohrožených organismů a v jednotlivých případech jednáním s vlastníky a uživateli pozemků.

Specifickým problémem ochrany krajinného rázu je překotná výstavba větrných elektráren, která se soustřeďuje v Krušných horách a v menší míře rovněž na Šluknovsku. Zatímco realizace těchto staveb se ve větším měřítku teprve rozbíhala, projektová příprava i veřejnoprávní projednávání řady z nich bylo v roce 2008 v plném proudu. Protože v regionálním měřítku dosud neexistuje nástroj pro jednotnou územní regulaci těchto staveb, projednávají se jednotlivé pro-

jekty izolovaně a příležitosti pro posouzení a hodnocení jejich významu v jejich vzájemné souvislosti jsou značně omezené. Významný problém z hlediska ochrany krajinného rázu i ochrany biodiverzity pak představují zejména větší soubory větrných elektráren, které chtějí investoři umístit do přírodních parků nebo ptačích oblastí.

Ovzduší

Na úseku ochrany životního prostředí patří k nejvýznamnějším problémům znečištění ovzduší, které je na území Ústeckého kraje dlouhodobě nad celorepublikovým průměrem. Z hlediska emisí je rozhodující umístění pěti velkých uhelných elektráren provozovaných společnostmi ČEZ, a.s.; z hlediska imisí je významný vliv automobilové dopravy a lokálního topení (vytápění rodinných domů kamny na pevná paliva). Problémem je překračování imisních limitů pro suspendované částice (polévatý prach) na řadě měřicích míst, které je důsledkem zvýšené dopravy na území kraje a nárůstem počtu lokálních topenišť na pevná paliva (přechod z vytápění zemním plynem nebo el. energií po několikerém zvýšení cen energií). Další problematickou oblastí se v současné době jeví zvýšená pachová zátěž a obtěžování obyvatel zápachem ve vybraných lokalitách. Vzhledem k tomu, že stávající právní předpisy na úseku ochrany ovzduší dávají správním orgánům jen omezené možnosti řešení, je náprava stavu velmi komplikovaná.

Lesy

Novým problémem Krušnohorských lesů je neočekávaně rychlý průběh chřadnutí porostů smrku

pichlavého. Vzniklá situace byla nově vyhodnocena Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti, Lesní ochrannou službou. Jediným možným řešením tohoto problému zřejmě bude finančně velmi náročná postupná přeměna takto postižených porostů na porosty s cílovou porostní skladbou.

V průběhu jarních měsíců 2008 se v některých městských aglomeracích Ústeckého kraje začaly objevovat výrazné příznaky poškození smrku pichlavého („stříbrného smrku“), spočívající v hnědnutí a následném opadávání starších ročníků jehlic. Míra defoliace dosáhla v některých případech desítek procent a velmi výrazně poznamenala vzhled postižených stromů. V extrémních případech mohlo dojít až k úhynu v důsledku ztráty asimilačního aparátu. Poškození smrku pichlavého se objevilo například na Teplicku, Ústecku a Lovosicku, zpravidla v nižších polohách a v intravilánech obcí, a postihlo především sadovnické výsadby v parcích a zahradách.

Vyšetření vzorků poškozených jehličnanů Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti prokázalo ve všech případech především stopy po sání mšice smrkové (*Elatobium abietinum*), byly však konstatovány rovněž barevné změny jehlic, které mohou nasvědčovat spolupůsobení dalších škodlivých činitelů. Podle závěrů Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti je třeba považovat za prvotní příčinu poškození vláhový stres v roce 2007 kombinovaný se sáním přemnožené mšice smrkové na jaře roku 2008. Výzkumný ústav zároveň konstatoval, že k tomuto typu poškození smrku pichlavého došlo ve stejné době i v jiných oblastech státu.

Kontaktní adresy krajských institucí

Krajský úřad Ústeckého kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Velká Hradební 48, 400 01 Ústí nad Labem
www.kr-ustecky.cz
e-mail: kraj@kr-ustecky.cz

Česká inspekce životního prostředí

Oblastní inspektorát Ústí nad Labem
Výstupní 1644, 400 07 Ústí nad Labem
<http://www.cizp.cz>
e-mail: public@ul.cizp.cz

Český hydrometeorologický ústav

pobočka Ústí nad Labem
Pošt. schránka 2 - pošta 11, 400 11
Ústí nad Labem-Kočkov
<http://www.chmi.cz/poboc/UL/index.html>
e-mail: ul@chmi.cz

Povodí Ohře, státní podnik

Bezručova 4219, 430 03 Chomutov
<http://www.poh.cz>
e-mail: poh@poh.cz

Správa chráněné krajinné oblasti České středohoří

Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice
<http://www.ceskestredohori.ochranaprirody.cz>
e-mail: cstred@nature.cz

Správa chráněné krajinné oblasti Labské pískovce

Teplická 424/69, 405 02 Děčín I
<http://www.labskepiskovce.ochranaprirody.cz>
e-mail: labpis@nature.cz

Správa chráněné krajinné oblasti Lužické hory

Školní 12, 471 25 Jablonné v Podještědí
<http://www.luzickehory.ochranaprirody.cz>
e-mail: luzhory@nature.cz

Správa Národního parku České Švýcarsko

Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
<http://www.npcs.cz>
e-mail: n.park@npcs.cz

Lesy ČR – oblastní inspektorát

Dr. Vrbenského 2874/1, 415 01 Teplice
<http://www.lesycr.cz>
e-mail: oi33@lesycr.cz

Povodí Labe, státní podnik

závod Roudnice nad Labem
Nábřeží 311, 413 01 Roudnice nad Labem
<http://www.pla.cz>
e-mail: labe@pla.cz

Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a.s.

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
www.rra.cz
e-mail: rra@rra.cz

Krajský úřad Ústeckého kraje
Cenia, česká informační agentura životního prostředí
Český statistický úřad
Český hydrometeorologický ústav
Český úřad zeměměřičský a katastrální
Česká inspekce životního prostředí
EKO-KOM, a.s.
Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo životního prostředí
Povodí Labe, s.p.
Plán oblasti povodí Ohře a Dolního Labe
Povodí Ohře, s. p.
Skupina Severočeské doly – Výroční zpráva 2007
Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje 2006 – 2020
Svaz pěstitelů chmele České republiky
www.czechcoal.cz
Palivový kombinát, s.p.

Seznam použitých zkratek

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
CDV – Centrum dopravního výzkumu
ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP – Česká inspekce životního prostředí
ČOV – čistírna odpadních vod
ČRS – Český rybářský svaz
ČSÚ – Český statistický úřad
DMKP – dlouhodobá měsíční křivka překročení
EHS – Evropské hospodářské společenství
EEA – Evropská agentura pro životní prostředí
ERÚ – Energetický regulační úřad
ES – elektrizační soustava
EU – Evropská unie
EVL – Evropsky významná lokalita
EVVO – Program rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty v Ústeckém kraji
GWh – gigawatthodina
CHKO – chráněná krajinná oblast
KÚ – krajský úřad
LČR – Lesy České republiky, s.p.
LHC – Lesní hospodářský celek
LHP – Lesní hospodářský plán
MA 21 – Místní Agenda 21
MŽP ČR – Ministerstvo životního prostředí ČR
MUS – Mostecká uhelná společnost
NP – národní park
NPP – národní přírodní památka
NPR – národní přírodní rezervace
OPŽP – Operační program životního prostředí
ORP – obec s rozšířenou působností
PP – přírodní památka
PR – přírodní rezervace
PO – ptačí oblast
POH – Plán odpadového hospodářství
REZZO 1 – velké zdroje s tepelným výkonem nad 5MW
REZZO 2 – střední zdroje s tepelným výkonem 0,2 – 5MW
REZZO 3 – malé zdroje s tepelným výkonem do 0,2MW
REZZO 4 – mobilní zdroje (doprava)
RIC – regionální informační centrum
SEKM – Systém evidence kontaminovaných míst
SEZ – stará ekologická zátěž
SHP – Severočeská hnědouhelná pánev
SCI – evropsky významná lokalita (ang. zkratka)
SD – Severočeské doly
SPA – ptačí oblast (ang. zkratka)
UNCED – Konference OSN o životním prostředí
UNDP – Rozvojový program OSN
ÚPD – Územně projektová dokumentace
ÚSES – Územní systém ekologické stability
VKP – významný krajinný prvek
VÚZT – Výzkumný ústav zemědělské techniky
ZCHÚ – zvláště chráněné území

LEGENDA

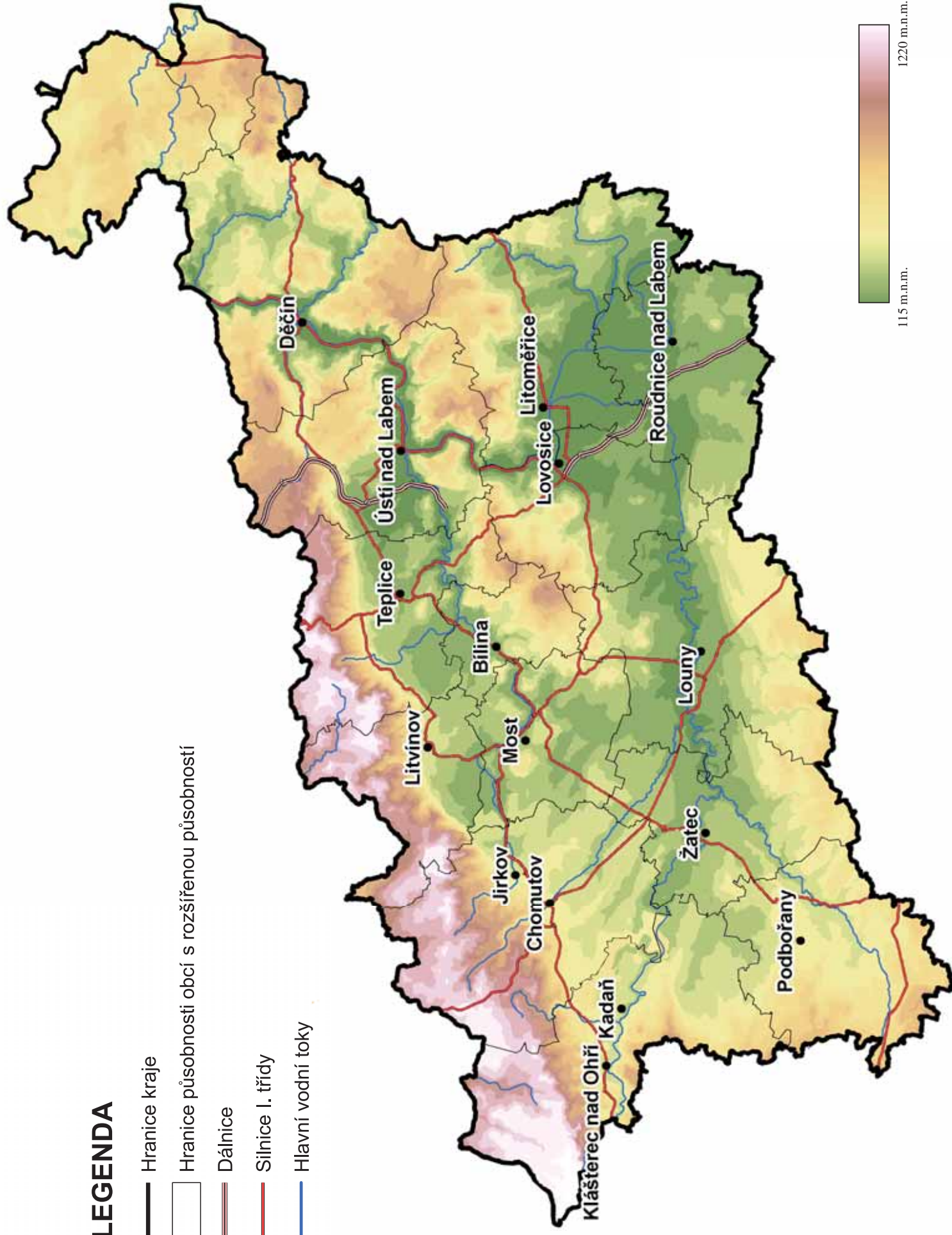
— Hranice kraje

□ Hranice působnosti obcí s rozšířenou působností

≡ Dálnice

— Silnice I. třídy

— Hlavní vodní toky

Vydal Krajský úřad Ústeckého kraje

Foto:
archiv Krajského úřadu Ústeckého kraje,
odboru životního prostředí a zemědělství

Texty:
Odbor životního prostředí
a zemědělství Krajského úřadu Ústeckého kraje,
tiskové oddělení Ústeckého kraje

Grafický návrh, DTP a tisk:
Jiří Bartoš - SLON, spol. s r.o.